

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 29. toukokuuta 2019
(OR. en)

8577/19

Toimielinten välinen asia:
2018/0228(COD)

CODEC 953
TRANS 286
FIN 301
CADREFIN 210
POLGEN 81
REGIO 87
ENER 241
TELECOM 189
COMPET 347
MI 378
ECO 51
IA 137
PE 206

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta – Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn tulokset (Strasbourg, 15.–18. huhtikuuta 2019)

I. JOHDANTO

Esittelijät Henna VIRKKUNEN (EPP, FI), Marian-Jean MARINESCU (EPP, RO) ja Pavel TELIČKA (ALDE, CZ) esittelivät teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunnan ja liikenne- ja matkailuvaliokunnan puolesta asetusehdotusta koskevan mietinnön. Mietinnössä oli yksi tarkistus ehdotukseen (tarkistus 108).

II ÄÄNESTYS

Täysistunnon äänestyksessä 17. huhtikuuta 2019 hyväksyttiin asetusehdotusta koskeva tarkistus 108.

Näin tarkistettu komission ehdotus muodostaa Euroopan parlamentin ensimmäisen käsittelyn kannan, joka on liitteenä olevassa parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselmassa¹.

Liitteenä olevan tekstin ne osat, joita ei ole merkitty harmaalla, vastaavat vähäisiä eroja lukuun ottamatta sisällöltään viimeisimmässä kahdeksannella vaalikaudella (2014–2019) 7. maaliskuuta 2019 pidetyssä kolmikantakokouksessa saavutettua yhteisymmärrystä. Mainitut erot on määrä korjata ennen kuin neuvosto vahvistaa kantansa sen jälkeen, kun koko tekstistä on päästy yhteisymmärrykseen.

¹ Lainsäädäntöpäätöslauselmassa olevaan parlamentin kannan versioon on merkitty komission ehdotukseen tehdyistä tarkistuksista johtuvat muutokset. Komission tekstiin tehdyt lisäykset on *lihavoitu ja kursivoitu*. Poistettu teksti on osoitettu merkillä "■".

Verkkojen Eurooppa -väline *I**

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 17. huhtikuuta 2019 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Verkkojen Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta (COM(2018)0438 – C8-0255/2018–2018/0228(COD))

(Tavallinen lainsäätämisyjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2018)0438),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan sekä 172 ja 194 artiklan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C8-0255/2018),
 - ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,
 - ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean 19. syyskuuta 2018 antaman lausunnon¹,
 - ottaa huomioon alueiden komitean 10. lokakuuta 2018 antaman lausunnon²,
 - ottaa huomioon puhemiehen 25. tammikuuta 2019 päivätyn kirjeen valiokuntien puheenjohtajille vuoden 2020 jälkeisen monivuotisen rahoituskehyn alakohtaisia ohjelmia koskevasta parlamentin lähestymistavasta,
 - ottaa huomioon neuvoston 1. huhtikuuta 2019 päivätyn Euroopan parlamentin puhemiehelle osoitetun kirjeen, jossa vahvistetaan lainsäätäjien neuvotteluissa saavuttama yhteisymmärrys,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 59 artiklan,
 - ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunnan sekä liikenne- ja matkailuvalioikunnan työjärjestyksen 55 artiklan mukaisesti järjestämät yhteiskokoukset,
 - ottaa huomioon teollisuus-, tutkimus- ja energiavalioikunnan ja liikenne- ja matkailuvalioikunnan mietinnön sekä ulkoasiainvalioikunnan, budjettivalioikunnan, ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valioikunnan ja aluekehitysvalioikunnan lausunnot (A8-0409/2018),
1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan¹;

¹ EUVL C 440, 6.12.2018, s. 191.

² EUVL C 461, 21.12.2018, s. 173.

2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se korvaa ehdotuksensa, muuttaa sitä huomattavasti tai aikoo muuttaa sitä huomattavasti;
3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä kansallisille parlamenteille.

¹ Tämä kanta korvaa 12. joulukuuta 2018 hyväksytyt tarkistukset (Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2018)0517).

**Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 17. huhtikuuta 2019,
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/... antamiseksi Verkkojen
Eurooppa -välineestä ja asetusten (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 ja 194 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä³,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun saavuttamiseksi ja työpaikkojen luomisen edistämiseksi *sekä hiilestä irtautumista koskevien pitkän aikavälin sitoumusten noudattamiseksi* unioni tarvitsee ajanmukaisen, *multimodaalisen* ja tehokkaan infrastruktuurin, joka edistää unionin ja sen eri alueiden, *myös syrjäisten ja syrjäisimpien alueiden, saarialueiden, syrjäseutualueiden, vuoristoalueiden ja harvaan asuttujen alueiden*, välisiä yhteyksiä ja yhdentymistä *liikenne- ja energia-aloilla ja digitaalitaloudessa*. Näillä yhteyksillä on määrä helpottaa henkilöiden, tavaroiden,

¹ EUVL C 440, 6.12.2018, s. 191.

² EUVL C 461, 21.12.2018, s. 173.

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 17. huhtikuuta 2019. Harmaalla merkitystä tekstistä ei ole sovittu toimielinten välisissä neuvotteluissa.

pääomien ja palvelujen vapaata liikkuvuutta. Euroopan laajuisilla verkoilla olisi helpotettava rajatylittäviä yhteyksiä, lujitettava taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta sekä edistettävä kilpailukykyisemmän **ja kestävämmän** sosiaalisen markkinatalouden luomista ja ilmastonmuutoksen torjuntaa.

- (2) Verkkojen Eurooppa -välineen, jäljempänä 'ohjelma', tavoitteena on nopeuttaa investointeja Euroopan laajuisten verkkojen alalla ja luoda vipuvaikutusta rahoituksen hankkimiseksi sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta samalla, kun parannetaan oikeusvarmuutta ja noudatetaan teknologianeutraaliuden periaatetta. Ohjelman pitäisi auttaa hyödyntämään täysin liikenne- ja energia-alojen ja digitaalitalouden välinen synergia, mikä tehostaisi unionin toimia ja mahdollistaisi käyttöönottokustannusten optimoinnin.
- (3) Ohjelmalla olisi **myös edistettävä EU:n** ilmastonmuutoksen **vastaisia toimia sekä tuettava** ympäristön kannalta ja sosiaalisesti kestäviä hankkeita ja tarvittaessa toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi. Erityisesti olisi vahvistettava ohjelman osuutta Pariisin sopimuksen tavoitteiden, ehdotettujen vuoteen 2030 ulottuvien ilmasto- ja energiatavoitteiden sekä hiilestä irtautumista koskevan pitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseen.
- (3 a) **Ohjelmassa olisi taattava korkea avoimuuden taso ja varmistettava julkinen kuuleminen sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.**
- (4) Koska Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoon ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin liittyvien unionin sitoumusten vuoksi on tärkeää torjua ilmastonmuutosta, ilmastotoimet olisi valtavirtaistettava tässä asetuksessa siten, että voidaan saavuttaa yleistavoite, jonka mukaan 25 prosenttia EU:n talousarvion menoista käytetään ilmastotavoitteiden tukemiseen¹. **Tämän ohjelman puitteissa ilmastotavoitteiden edistämiseksi toteutettavien toimien olisi muodostettava 60 prosenttia ohjelman kokonaismäärärahoista**, muun muassa seuraavien Rion tunnusmerkkien perusteella: i) 100 prosenttia niiden menojen osalta, jotka liittyvät rautatieinfrastruktuuriin, **latausinfrastruktuuriin**, vaihtoehtoihin **ja kestäviin** polttoaineisiin, puhtaaseen kaupunkiliikenteeseen, sähkön siirtoon ja varastointiin, älykkäisiin verkkoihin, hiilidioksidin siirtoon ja uusiutuvaan energiaan; ii) 40 prosenttia sisävesiliikenteen,

¹ COM(2018)0321, s. 13.

multimodaalikuljetusten ja kaasuinfrastruktuurin osalta – jos se mahdollistaa uusiutuvan vedyn tai biometaanin käytön lisäämisen. Tähän liittyviä toimia yksilöidään ohjelman valmistelun ja toteuttamisen yhteydessä, ja niitä arvioidaan uudelleen myöhemmissä arviointi- ja tarkasteluprosesseissa. Jotta voidaan ehkäistä infrastruktuurin haavoittuvuus mahdollisille ilmastomuutoksen pitkän aikavälin vaikutuksille ja varmistaa, että hankkeesta aiheutuvat kasvihuonekaasupäästökustannukset otetaan mukaan hankkeen taloudelliseen arviointiin, ohjelmasta tuettavien hankkeiden ilmastokestävyys olisi tarvittaessa varmistettava niiden ohjeiden mukaisesti, joita komission olisi laadittava tarvittaessa yhdenmukaisesti muita unionin ohjelmia koskevien ohjeiden kanssa.

- (5) Jotta voidaan noudattaa tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta annetun direktiivin 2016/2284/EU 11 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädettyjä raportointivaatimuksia, jotka koskevat unionin varojen käyttöönottoa tukemaan direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi toteutettuja toimenpiteitä, tämän direktiivin mukaisten päästöjen tai ilman epäpuhtauksien vähennysten kustannuksia seurataan.
- (6) Yksi tämän ohjelman tärkeistä tavoitteista on lisätä synergiaa **ja täydentävyyttä** liikenteen, energian ja digitaalitalouden välillä. Tätä varten ohjelmassa olisi hyväksyttävä työohjelmia, joilla voidaan puuttua tiettyihin tukitoimien aloihin, joita ovat esimerkiksi verkottunut ja automatisoitu liikkuvuus tai **kestävät** vaihtoehtoiset polttoaineet.
- Digitaalisen viestinnän mahdollistaminen voisi olla olennainen osa yhteistä etua koskevaa hanketta energian ja liikenteen alalla.*** Lisäksi kullakin alalla olisi ohjelman mukaisesti voitava pitää avustuskelpoisina joitakin ***synergiatekijöitä*** toiselta alalta, jos tällainen lähestymistapa parantaa investoinnin sosioekonomista hyötyä. Alojen väliseen synergiaan olisi kannustettava toimien valinnan myöntämisperusteissa ***sekä lisäämällä yhteisrahoitusta.***
- (7) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013¹ vahvistetuissa Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) suuntaviivoissa, jäljempänä 'TEN-T-suuntaviivat', yksilöidään TEN-T-verkon infrastruktuuri, täsmennetään siltä edellytettävät vaatimukset sekä säädetään täytäntöönpanoa koskevista toimenpiteistä.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1315/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta (EUVL L 348, 20.12.2013, s. 1).

Näiden suuntaviivojen mukaisesti ydinverkko olisi saatava valmiiksi vuoteen 2030 mennessä siten, että luodaan uutta infrastruktuuria ja parannetaan merkittävästi olemassa olevan infrastruktuurin tasoa ja palautetaan sitä ennalleen, *jotta voidaan varmistaa verkon jatkuvuus*.

- (7 a) *Ohjelmasta rahoitettavien toimien, jotka edistävät yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä liikenteen alalla, olisi perustuttava kaikkien liikennemuotojen täydentävyyteen, jotta voidaan tarjota tehokkaita, yhteenliitettyjä ja multimodaalisia verkkoja, joilla taataan yhteydet kaikkialla unionissa. Tähän olisi luettava mukaan ne jäsenvaltioiden tiet, joihin on vielä investoitava merkittäviä summia tieliikenteen ydinverkon toteuttamiseksi.*
- (8) TEN-T-suuntaviivoissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi on tarpeen tukea ensi sijassa *käynnissä olevien TEN-T-hankkeiden sekä* rajatylittävien ja puuttuvien yhteyksien toteuttamista sekä varmistaa tarvittaessa, että tuetut toimet ovat yhdenmukaisia asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklan mukaisesti laadittujen käytäviä koskevien työsuunnitelmien kanssa ja vastaavat verkon yleistä kehittämistä toimintavarmuuden ja yhteentoimivuuden osalta.
- (8 a) *Asetuksessa (EU) No 1315/2013 ennakoitu ERTMS:n täysimääräinen käyttöönotto ydinverkossa vuoteen 2030 mennessä edellyttää erityisesti, että tukea lisätään Euroopan tasolla ja yksityisiä sijoittajia kannustetaan osallistumaan hankkeeseen.*
- (8 b) *Jotta TEN-T-ydinverkko saadaan toteutettua onnistuneesti ja saadaan varmistettua tehokas intermodaalisuus, tärkeänä edellytyksenä on, että TEN-T-verkkoon yhdistetään myös lentoasemat. Näin ollen on tarpeen asettaa etusijalle lentoasemien yhdistäminen TEN-T-ydinverkkoon siellä, missä näitä yhteyksiä ei ole.*
- (8 c) *Rajatylittävien toimien toteuttamiseksi tarvitaan suunnittelun ja täytäntöönpanon pitkälle menevää integrointia. Integrointi voitaisiin toteuttaa esimerkiksi siten, että otetaan käyttöön yksi hankeyritys, yhteinen hallintorakenne, yhteisyritys, kahdenvälinen oikeuskehys, asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklan mukainen täytäntöönpanosäädös tai jokin muu yhteistyön muoto, mutta mikään näistä esimerkeistä ei ole ensisijainen. Yhdennettyihin hallinnointirakenteisiin, myös yhteisyrityksiin, olisi kannustettava muun muassa suuremmalla yhteisrahoitusosuudella.*

- (8 d) *Kehitteillä olevilla TEN-T-verkon toteuttamista edistävillä yhdenmukaistamistoimenpiteillä olisi tuettava yhteistä etua koskevien liikenteen alan hankkeiden tehokkaampaa täytäntöönpanoa.*
- (9) Jotta voidaan ottaa huomioon lisääntyvät liikennevirrat ja verkon kehittyminen, ydinverkkokäytävien suuntausta ja ennalta yksilöityjä osuuksia olisi mukautettava. *Tällaiset ydinverkkokäytävien mukautukset eivät saisi haitata ydinverkon valmistumista vuoteen 2030 mennessä, niiden olisi parannettava käytävien kattavuutta jäsenvaltioiden alueella, ja niiden olisi oltava oikeasuhteisia, jotta voidaan säilyttää käytävien kehittämisen ja koordinoinnin johdonmukaisuus ja tehokkuus. Sen vuoksi ydinverkkokäytävien pituutta ei pitäisi lisätä yli 15 prosentilla. Ydinverkkokäytävien suuntauksessa olisi aikanaan otettava huomioon asetuksen (EU) N:o 1315/2013 54 artiklassa säädetystä ydinverkon toteuttamisen uudelleentarkastelusta saatavat tulokset. Uudelleentarkastelussa olisi otettava huomioon hylätyt tai puretut TEN-T-verkon alueelliset rajatylittävät rautatieyhteydet sekä kattavan verkon kehittyminen ja Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroamisen vaikutus.*
- (10) On tarpeen edistää *julkisia ja yksityisiä* investointeja älykkääseen, *yhteentoimivaan*, kestäväan, *multimodaaliseen*, osallistavaan, *esteettömään*, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen kaikkialla unionissa *ja kaikkien liikennemuotojen osalta*. Komissio antoi vuonna 2017 tiedonannon ”Eurooppa liikkeellä”¹. Siinä esitettiin laaja valikoima aloitteita, joiden tavoitteena oli tehdä liikenteestä turvallisempaa, kannustaa ottamaan käyttöön älykkäitä tiemaksujärjestelmiä, vähentää hiilidioksidipäästöjä, ilmansaasteita ja ruuhkia, edistää verkotettua ja automatisoitua liikkuvuutta sekä turvata työntekijöille asianmukaiset olosuhteet ja lepoajat. Näihin aloitteisiin olisi varattava unionin rahoitustukea, tarvittaessa myös tämän ohjelman kautta.
- (11) TEN-T-suuntaviivoissa edellytetään uusien teknologioiden ja innovoinnin osalta, että TEN-T mahdollistaa hiilestä irtautumisen kaikissa liikennemuodoissa edistämällä energiatehokkuutta ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöä *noudattaen teknologianeutraaliuden periaatetta*. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä

¹ Komission tiedonanto ”Eurooppa liikkeellä: Puhdas, kilpailukykyinen ja verkotettu liikenne ja liikkuvuus kaikille sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla” (COM(2017)0283).

2014/94/EU¹ luodaan yhteinen toimenpidekehys vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotolle unionissa **kaikkien liikennemuotojen osalta**, jotta voidaan **vähentää mahdollisimman paljon** liikenteen riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja lieventää liikenteen **ympäristö- ja ilmastovaikutuksia**. Lisäksi kyseisessä direktiivissä jäsenvaltioiden edellytetään varmistavan, että julkisia lataus- ja tankkauspisteitä on saatavilla viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2025. Marraskuussa 2017 annettujen komission ehdotusten² mukaan tarvitaan laaja joukko toimenpiteitä, joilla edistetään vähäpäästöistä liikkuvuutta, mukaan lukien rahoitustuki, jos markkinaolosuhteet eivät tarjoa riittävästi kannustimia.

- (12) Antamassaan tiedonannossa ”Kestävä liikkuvuus Euroopassa: turvallinen, verkottunut ja puhdas liikenne”³ komissio korosti, että ajoneuvojen automatisoinnin ja kehittyneiden yhteysjärjestelmien ansiosta ajoneuvoista tulee turvallisempia ja helpommin yhteiskäyttöön soveltuvia ja ne ovat paremmin kaikkien saatavilla, mukaan lukien esimerkiksi vanhukset ja **liikuntarajoitteiset henkilöt**, jotka nykyisin voivat olla liikkuvuuspalvelujen saavuttamattomissa. Samassa yhteydessä komissio esitti tieliikenneturvallisuutta koskevan EU:n strategisen toimintasuunnitelman ja ehdotti tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun direktiivin 2008/96/EY tarkistamista.
- (13) Jotta voidaan tehostaa liikennehankkeiden toteuttamista verkon vähemmän kehittyneissä osissa, ohjelmaan olisi siirrettävä koheesiorahastosta varoja liikennehankkeiden rahoittamiseen jäsenvaltioissa, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta. Rahoituskelpoisten hankkeiden valinta olisi alkuvaiheessa **toteutettava noudattaen koheesiorahaston kansallista määrärahajakoa. Alkuvaiheen lopussa ohjelmaan siirretyt varat, joita ei ole osoitettu johonkin liikenteen infrastruktuurihankkeeseen**, olisi jaettava kilpailun pohjalta etupäässä rajatylittävien ja puuttuvien yhteyksien rakentamista koskeville hankkeille jäsenvaltioissa, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta. Komission olisi tuettava koheesiorahastosta saatavaan rahoitukseen oikeutettuja

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/94/EU, annettu 22 päivänä lokakuuta 2014, vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta (EUVL L 307, 28.10.2014, s. 1).

² Komission tiedonanto ”Vähäpäästöisen liikkuvuuden toteuttaminen – Euroopan unioni, joka suojelee maapalloa, antaa kuluttajille vaikutusmahdollisuuksia sekä puolustaa teollisuutta ja työntekijöitä” (COM(2017)0675).

³ COM(2018)0293.

jäsenvaltioita niiden pyrkiessä laatimaan asianmukaisia hankejatkumia, erityisesti parantamalla asianomaisten julkishallintojen institutionaalisia valmiuksia.

- (14) Marraskuussa 2017 annetun yhteisen tiedonannon¹ jälkeen komissio ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja hyväksyivät 28 päivänä maaliskuuta 2018 sotilaallista liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman², jossa korostettiin, että liikenneinfrastrukturipolitiikka tarjoaa hyvän tilaisuuden parantaa synergioita puolustustarpeiden ja TEN-T-verkon välillä *siten, että yleistavoitteena on parantaa sotilaallista liikkuvuutta kaikkialla unionissa ottaen huomioon maantieteellinen tasapaino ja potentiaaliset hyödyt pelastuspalvelun kannalta. Toimintasuunnitelman mukaisesti neuvosto käsitteli ja hyväksyi vuonna 2018 liikenneinfrastruktuuriin liittyvät sotilaalliset vaatimukset³ ja vuonna 2019* ■ komission yksiköt *määrittelivät kaksikäyttöön soveltuvat Euroopan laajuisen liikenneverkon osat, mukaan lukien nykyiseen infrastruktuuriin tarvittavat parannukset. Unionin rahoitus kaksikäyttöhankkeiden täytäntöönpanoon olisi toteutettava tämän ohjelman kautta työohjelmilla, joissa täsmennetään sovellettavat vaatimukset siten kuin määritellään toimintasuunnitelman yhteydessä sekä jäsenvaltioiden sotilaallista liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti mahdollisesti määrittelemien ensisijaisten hankkeiden muun alustavan luettelon yhteydessä.*
- (15) *TEN-T-suuntaviivoissa todetaan, että kattava verkko takaa pääsyn ja yhteydet kaikille unionin alueille, syrjäiset ja syrjäisimmät alueet sekä saarialueet mukaan lukien.* Tiedonannossaan ”Vahvempi ja uudistettu strateginen kumppanuus EU:n syrjäisimpien alueiden kanssa”⁴ komissio toi *lisäksi* esiin syrjäisimpien alueiden erityisiä *liikenteeseen, energiaan ja digitaalitalouteen liittyviä tarpeita* ja korosti, että näihin tarpeisiin vastaamiseksi tarvitaan *asianmukaista* unionin rahoitusta, myös tästä ohjelmasta, *siten, että sovelletaan enintään 70 prosentin yhteisrahoitusosuuksia.*
- (16) Ottaen huomioon merkittävät investoinnit, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan edetä kohti koko TEN-T-ydinverkon toteuttamista vuoteen 2030 mennessä (arviolta 350 miljardia

¹ JOIN(2017)0041.

² JOIN(2018)0005.

³ *Sotilaalliset vaatimukset sotilaallista liikkuvuutta varten EU:ssa ja sen ulkopuolella (ST 14770/18).*

⁴ COM(2017)0623.

euroa vuosina 2021–2027) ja kattavan TEN-T-verkon toteuttamista vuoteen 2050 mennessä, sekä hiilestä irtautumisen, digitalisaation ja kaupunkiliikenteen vaatimat investoinnit (arviolta 700 miljardia euroa vuosina 2021–2027), on aiheellista varmistaa unionin rahoitusohjelmien ja -välineiden mahdollisimman tehokas käyttö ja siten maksimoida unionin tukemien investointien lisäarvo. Tämä olisi saavutettavissa virtaviivaistamalla investointiprosessi ja mahdollistamalla näkyvyys liikenteen hankejatkumossa sekä johdonmukaisuus asiaankuuluvissa unionin ohjelmissa, erityisesti Verkkojen Eurooppa -välineessä, Euroopan aluekehitysrahastossa (EAKR), koheesiorahastossa ja InvestEU-rahastossa. Tarvittaessa olisi erityisesti otettava huomioon mahdollistavat edellytykset, jotka luetellaan [Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä] annetun asetuksen (EU) XXX liitteessä IV.

- (17) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 347/2013¹ yksilöidään Euroopan laajuiset ensisijaiset energiainfrastruktuurit, joiden toteuttaminen on olennaisen tärkeää unionin energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi, yksilöidään yhteistä etua koskevia hankkeita, jotka ovat tarpeen näiden ensisijaisten infrastruktuurien toteuttamiseksi, sekä säädetään lupien myöntämisestä, julkisen sektorin osallistumista ja sääntelyä koskevista toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on nopeuttaa ja/tai helpottaa tällaisten hankkeiden toteuttamista, mukaan lukien perusteet, joilla määritetään näiden hankkeiden kelpoisuus saada unionin rahoitustukea. ***Yhteistä etua koskevien hankkeiden yksilöinnissä mainitun asetuksen mukaisesti noudatetaan edelleen energiatehokkuus etusijalle -periaatetta siten, että hankkeiden arvioinnissa käytetään energian kysyntää koskevia skenaarioita, jotka ovat täysin EU:n energia- ja ilmastotavoitteiden mukaisia.***

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 347/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurien suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1364/2006/EY kumoamisesta sekä asetusten (EY) N:o 713/2009, (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 muuttamisesta (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 39).

- (18) Direktiivissä [uudelleen laadittu uusiutuvia energialähteitä koskeva direktiivi] painotetaan tarvetta luoda puitteet, jotka mahdollistavat unionin varojen tehostetun käytön. Erityisesti mainitaan toimet uusiutuvaa energiaa koskevan yhteistyön tukemiseksi yli rajojen.
- (19) Vaikka verkkoinfrastruktuurin täydentäminen onkin edelleen ensisijaista uusiutuvaa energiaa koskevassa kehitystyössä, uusiutuvaa energiaa koskevan rajatylittävän yhteistyön mukaan ottaminen **ja älykkään ja tehokkaan energiajärjestelmän kehittäminen, mukaan lukien varastointia ja kysynnän ohjausta koskevat ratkaisut, jotka auttavat tasapainottamaan verkkoa, vastaavat** Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille - aloitteen yhteydessä omaksuttua lähestymistapaa, jossa tarkoituksena on yhteisvastuullisesti saavuttaa uusiutuvan energian tavoite vuoteen 2030 mennessä, sekä hiilestä irtautumisen pitkän aikavälin tavoitteiden myötä muuttunutta toimintapoliittista ympäristöä, **jolla varmistetaan oikeudenmukainen ja asianmukainen sosiaalinen siirtymä.**
- (20) Innovatiivinen infrastruktuuritekhnologia, joka mahdollistaa siirtymisen **vähäpäästöisiin** energia- ja liikkuvuusjärjestelmiin ja auttaa parantamaan toimitusvarmuutta **siten, että pyritään lisäämään unionin energiaomavaraisuutta**, on välttämätön unionin hiilestä irtautumisen tavoitteiden kannalta. Komissio painotti 23 päivänä marraskuuta 2017 antamassaan tiedonannossa Euroopan energiaverkkojen vahvistamisesta¹ erityisesti, että sähkön roolin vahvistuminen, jossa uusiutuvat energialähteet muodostavat puolet sähköntuotannosta vuoteen 2030 mennessä, edistää entistä enemmän hiilestä irtautumista tähän asti fossiilisten polttoaineiden hallitsemilla aloilla, kuten liikenteessä, teollisuudessa ja lämmityksessä ja jäähdytyksessä, ja että Euroopan laajuisen energiainfrastruktuurin politiikassa **pitää keskittyä** sähkön yhteenliittäntöihin, sähkön varastointiin, älykkäitä verkkoja koskeviin hankkeisiin **ja kaasuinfrastruktuuriin tehtäviin investointeihin.** Unionin hiilestä irtautumista koskevien tavoitteiden, **sisämarkkinoiden yhdentymisen ja toimitusvarmuuden** tukemiseksi olisi harkittava vakavasti ja käsiteltävä tärkeysjärjestyksessä ensisijaisina sellaisia teknologioita ja hankkeita, joilla edistetään siirtymistä **vähäpäästöiseen** talouteen. Komission tavoitteena on lisätä ohjelmasta tuettavia rajatylittäviä hankkeita, jotka koskevat älykkäitä verkkoja, innovatiivista varastointia ja hiilidioksidin siirtoa.

¹ COM(2017)0718.

- (20 a) *Rajatylyttävillä hankkeilla uusiutuvan energian alalla on tehtävä mahdolliseksi uusiutuvien energialähteiden kustannustehokas käyttöönotto unionissa ja se, että saavutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001¹ 3 artiklassa tarkoitettu unionin sitova tavoite, jonka mukaan vähintään 32 prosenttia energiasta saadaan vuonna 2030 uusiutuvista energialähteistä, ja edistettävä innovatiivisten uusiutuvan energian teknologioiden strategista käyttöönottoa. Hyviä esimerkkejä avustuskelpoisista teknologioista ovat uusiutuvan energian tuottaminen maa- ja merituulivoimalla, aurinkoenergialla, kestäväällä biomassalla, valtamerienergialla, geotermisellä energialla tai näiden yhdistelmillä sekä näiden yhdistäminen verkkoon ja muut tähän liittyvät, kuten varastointi- ja muuntolaitokset. Avustuskelpoiset toimet eivät rajoitu ainoastaan sähköalalle, ja niihin voi sisältyä muita energiankantajia ja mahdollista yhteenliittämistä esimerkiksi lämmityksen ja jäädytyksen, sähkö–kaasu-muuntamisen, varastoinnin ja kuljetuksen alojen välillä. Tämä luettelo ei ole tyhjentävä, jotta voidaan varmistaa joustavuus teknologian kehittymisen näkökulmasta. Mainituissa hankkeissa yhteistyössä toimivien jäsenvaltioiden ei välttämättä tarvitse olla fyysisesti yhteydessä toisiinsa. Hankkeet voivat sijaita ainoastaan yhden hankkeeseen osallistuvan jäsenvaltion alueella, kunhan liitteessä olevan IV osan yleiset perusteet täyttyvät.*
- (20 b) *Jotta voidaan tukea rajatylyttävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla ja hankkeiden menestymistä markkinoilla, komission olisi helpotettava rajatylyttävien hankkeiden kehittämistä uusiutuvan energian alalla. Uusiutuvaa energiaa koskevien rajatylyttävien hankkeiden menestymisen markkinoilla ollessa riittämätöntä uusiutuvaa energiaa koskeville rajatylyttäville hankkeille tarkoitetut käyttämättömät määrärahat olisi käytettävä 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määriteltyjen Euroopan laajuisten energiaverkkojen tavoitteiden saavuttamiseen 9 artiklan 3 kohdassa säädettyjen toimien osalta ennen kuin harkitaan unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin mahdollista käyttöä 7 artiklan 6 kohdan nojalla.*
- (20 c) *On tarpeen tukea älykkäitä verkkoja koskevia hankkeita, joihin on integroitu sähkön tuotanto, jakelu tai kulutus siten, että käytetään reaaliaikaista järjestelmänhallintaa ja vaikutetaan rajatylyttäviin energiavirtoihin. Energiahankkeissa olisi otettava paremmin*

¹ *Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).*

huomioon älyverkkojen keskeinen merkitys energiakäänneessä, ja ohjelmasta annettavalla tuella olisi autettava poistamaan rahoitusvajeet, joka nyt jarruttavat investointeja älyverkkoteknologian laajamittaiseen käyttöön.

(20 d) EU:n tuen myöntämisessä erityistä huomiota olisi kiinnitettävä energian rajatylittäviin yhteenliitännöihin, myös niihin yhteenliitännöihin, jotka ovat välttämättömiä, jotta voidaan saavuttaa asetuksessa (EU) 2018/1999¹ asetettu tavoite, jonka mukaan sähköverkkojen yhteenliitännästä on vuonna 2020 vähintään 10 prosenttia ja vuonna 2030 vähintään 15 prosenttia. Sähkön rajayhdysjohtojen käyttöönotto on olennaista markkinaintegration kannalta, sillä niiden avulla järjestelmään saadaan sisällytettyä enemmän uusiutuvia energialähteitä samalla, kun hyödytään niiden erilaisista kysyntä- ja uusiutuvan energian tarjontavalikoimasta, merituulivoimaverkoista ja älykkäistä verkoista. Tällä tavoin kaikki maat integroidaan likvideihin ja kilpailukykyisiin energiamarkkinoihin.

(21) Digitaalisten sisämarkkinoiden toteuttamiseen tarvitaan digitaalista yhteenliitettävyydeninfrastruktuuria. Euroopan teollisuuden digitalisaatio sekä liikenteen, energian, terveydenhuollon ja julkishallinnon kaltaisten alojen uudenaikaistaminen edellyttävät luotettavien ja edullisten suuren ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen saatavuutta. Digitaalisista yhteyksistä on tullut yksi ratkaisevista tekijöistä, joilla voidaan edistää taloudellisten, sosiaalisten ja alueellisten erojen kaventamista sekä tukea paikallistalouksien uudenaikaistamista ja taloudellisen toiminnan monipuolistamista. Ohjelman tuki digitaalista yhteenliitettävyydeninfrastruktuuria koskeville toimille olisi suhteutettava tällaisen infrastruktuurin kasvavaan tärkeyteen talouden ja koko yhteiskunnan kannalta. Sen vuoksi on tarpeen säätää yhteistä etua koskevista digitaalisen yhteenliitettävyyden infrastruktuurihankkeista, jotka ovat tarpeen unionin digitaalisten

¹ *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1).*

sisämarkkinoiden tavoitteiden saavuttamiseksi, ja kumota Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 283/2014¹.

- (22) Tiedonannossa ”Verkkoyhteydet kilpailukykyisillä digitaalisilla sisämarkkinoilla – Kohti eurooppalaista gigabittiyhteiskuntaa”² (gigabittiyhteiskuntastrategia) esitetään vuoteen 2025 ulottuvat strategiset tavoitteet digitaalisen yhteenliitettävyysohjelmaan optimoimiseksi. **Euroopan parlamentin ja neuvoston** direktiivin (EU) 2018/1972³ tavoitteena on muun muassa luoda sääntely-ympäristö, joka luo kannustimia yksityisille investoinneille digitaalisiin verkkoihin. On kuitenkin selvää, että verkkojen käyttöönotosta ei tule kaupallisesti kannattavaa monilla alueilla eri puolilla unionia. Syitä tähän ovat esimerkiksi kaukainen sijainti ja alueelliset tai maantieteelliset erityispiirteet, alhainen väestötiheys ja monet erilaiset sosioekonomiset tekijät. **Tähän asiaan olisikin kiinnitettävä pikaisesti enemmän huomiota.** Sen vuoksi ohjelmaa olisi mukautettava näiden gigabittiyhteiskuntastrategiassa esitettyjen strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi **pyrkien myös tasoittamaan maaseutu- ja kaupunkialueiden välisiä eroja** ja täydentäen tukea, jota myönnetään erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon muista ohjelmista, erityisesti Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja koheesiorahastosta sekä InvestEU-rahastosta.
- (23) Kaikki internetiin yhteydessä olevat digitaaliset verkot ovat pääasiassa niiden mahdollistamien sovellusten ja palvelujen toiminnan vuoksi lähtökohtaisesti Euroopan laajuisia. Ohjelman tuen osalta etusijalle olisi kuitenkin asetettava toimet, joilla odotetaan olevan eniten vaikutusta digitaalisiin sisämarkkinoihin – esimerkiksi gigabittiyhteiskuntastrategiaa koskevan tiedonannon tavoitteiden osalta – sekä talouden ja yhteiskunnan digitalisaatiokehitykseen, ottaen huomioon todetut markkinoiden toimintapuutteet ja täytäntöönpanon esteet.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 283/2014, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2014, Euroopan laajuisia verkkoja televiestintäinfrastruktuurien alalla koskevista suuntaviivoista ja päätöksen N:o 1336/97/EY kumoamisesta (EUVL L 86, 21.3.2014, s. 14).

² COM(2016)0587.

³ **Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).**

- (24) Muun muassa koulut, yliopistot, kirjastot ja paikalliset, alueelliset ja kansalliset hallintoelimet, keskeiset julkisten palvelujen tarjoajat, sairaalat ja terveyskeskukset, liikenteen solmukohdat ja laajasti digitalisoituneet yritykset ovat tahoja ja paikkoja, jotka voivat edistää merkittävää sosioekonomista kehitystä alueellaan, ***mukaan lukien maaseutualueet ja harvan asutut alueet***. Tällaisten sosioekonomisten vaikuttajien on tarpeen olla gigabittiyhteyksien eturintamassa, jotta unionin kansalaisille, yrityksille ja paikallisyhteisöille voidaan turvata parhaat mahdolliset palvelut ja sovellukset. Ohjelmasta olisi tuettava gigabittiyhteyksiin pystyvien ***erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-järjestelmän ja muiden kehittyneiden yhteysjärjestelmien***, saatavuutta näille sosioekonomisille vaikuttajille, jotta voidaan maksimoida positiiviset vaikutukset talouteen ja yhteiskuntaan laajemminkin ***näiden alueilla***, myös tuottamalla lisää kysyntää yhteyksille ja palveluille.
- (24 a) ***Ilman yhteyksiä olevat alueet kaikkialla unionissa muodostavat pullonkauloja ja tarkoittavat digitaalisille sisämarkkinoille hyödyntämättä jäävää potentiaalia.*** Korkealaatuiset internetyhteydet voivat useimmilla maaseutu- ja syrjäisillä alueilla olla tärkeässä asemassa, kun pyritään estämään digitaalisen kuilun syntymistä, eristyneisyyttä ja väestökatoa, sillä yhteyksien avulla voidaan vähentää sekä tavaroiden että palvelujen jakelukustannuksia ja jossain määrin kompensoida etäisyyttä. Korkealaatuiset internetyhteydet ovat välttämättömiä uusille taloudellisille mahdollisuuksille, jollaisia ovat esimerkiksi täsmäviljely tai biotalouden kehittäminen maaseutualueilla. Ohjelmalla olisi edistettävä erittäin suuren kapasiteetin kiinteiden tai langattomien yhteyksien saamista kaikille Euroopan kotitalouksille sekä maaseudulla että kaupungeissa ja keskityttävä sellaisiin yhteyksiin, joiden osalta on havaittu markkinoiden toimintapuutteita, joita voidaan käsitellä matalan intensiteetin avustuksilla. ***Jotta maksimoitaisiin ohjelmasta tuettujen toimien synergiat, olisi otettava asianmukaisesti huomioon sosioekonomisten vaikuttajien määrä tietyllä alueella ja kattavuuden luomiseen tarvittavan rahoituksen määrä. Ohjelmalla olisi lisäksi tavoiteltava kattavuutta kaikkien kotitalouksien ja alueiden osalta, sillä puuttuminen jo katetun alueen katveisiin myöhemmin ei ole taloudellisesti järkevää.***
- (25) WiFi4EU-aloitteen hyvien tulosten pohjalta ohjelmasta olisi jatkettava tukea maksuttomien, ***turvattujen*** ja laadukkaiden paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamiseen paikallisissa julkisen elämän keskuksissa, mukaan lukien julkisen palvelun tehtävää suorittavat yhteisöt, kuten viranomaiset ja julkisten palvelujen tarjoajat, sekä

julkiset yleisölle avoimet ulkotilat. Näin voidaan edistää unionin digitaalista näkyvyyttä paikallisyhteisöissä.

- (25 a) *Digitaalinen infrastruktuuri on innovoinnin tärkeä perusta. Jotta voitaisiin maksimoida ohjelman vaikutus, sen olisi keskityttävä tällaisen infrastruktuurin rahoittamiseen. Yksittäiset digitaaliset palvelut ja sovellukset, kuten ne, joissa käytetään erilaisia hajautetun tilikirjan teknologioita tai tekoälyä, olisi sen vuoksi jätettävä ohjelman soveltamisalan ulkopuolelle ja niitä olisi sen sijaan käsiteltävä tarvittaessa muissa välineissä, kuten Digitaalinen Eurooppa -ohjelmassa. On myös tärkeää maksimoida eri ohjelmien väliset synergiat.*
- (26) Nyt ennakoidaan jo seuraavan sukupolven digitaalisia palveluja, kuten esineiden internetin palvelut ja sovellukset, joiden odotetaan tuottavan merkittäviä hyötyjä monille eri aloille ja koko yhteiskunnalle. Niiden elinkelpoisuus vaatii **5G-järjestelmien** keskeytymätöntä rajatylittävää kattavuutta erityisesti, jotta käyttäjät ja esineet voivat säilyttää yhteydet myös liikkuaan paikasta toiseen. 5G:n käyttöönoton kustannusten jakamista eri alojen välillä ei ole kuitenkaan vielä selkiytetty, ja kaupalliseen käyttöönottoon liittyy joillakin keskeisillä aloilla hyvin suuria riskejä. Maantiili liikennekäytävien ja junayhteyksien odotetaan olevan merkitykseltään keskeisiä verkottuneen liikkuvuuden uusien sovellusten ensimmäisessä vaiheessa. Sen vuoksi niitä pidetään tämän ohjelman rahoituksen kannalta olennaisen tärkeinä rajatylittävinä hankkeina.
- I**
- (28) Sähköisen viestinnän runkoverkkojen käyttöönotto – myös merenalaisilla kaapeleilla, jotka yhdistävät Euroopan alueet kolmansiin maihin toisilla mantereilla taikka Euroopan saaret, **syrjäiset alueet** tai merentakaiset **maat ja alueet toisiinsa, myös unioniin aluevesien ja jäsenvaltioiden talousvyöhykkeen kautta** – on tarpeen, jotta voidaan turvata tämän elintärkeän infrastruktuurin vikasietoisuus ja lisätä unionin digitaalisten verkkojen kapasiteettia ja häiriönsietokykyä **samalla, kun myötävaikutetaan alueelliseen yhteenkuuluvuuteen**. Usein tällaiset hankkeet eivät kuitenkaan ole kaupallisesti kannattavia ilman julkista tukea. **Tukea olisi lisäksi tarjottava eurooppalaisten suurteholaskennan resurssien täydentämiseen riittävillä terabittikapasiteetin yhteyksillä.**

- (29) Yhteistä etua koskevissa digitaalisen yhteenliitettävyyden infrastruktuurihankkeissa olisi hyödynnettävä *parasta käytettävissä olevaa ja* kuhunkin hankkeeseen parhaiten sopivaa teknologiaa, *joka tarjoaa parhaan mahdollisen* huipputeknologioiden *välisen tasapainon* tiedonsiirtokapasiteetin, siirron turvallisuuden, verkon häiriönsietokyvyn ja kustannustehokkuuden suhteen, ja niiden tärkeysjärjestyksestä olisi päätettävä työohjelmilla, joissa otetaan huomioon tässä asetuksessa säädetyt perusteet. Erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoon voi sisältyä passiivista infrastruktuuria sosioekonomisten ja ympäristöhyötyjen maksimoimiseksi. Toimien tärkeysjärjestyksessä olisi otettava huomioon myös yhteyksiin liittyvät potentiaaliset positiiviset heijastusvaikutukset, esimerkiksi jos hanke toteutuessaan voi luoda toimintamallin kattavuuden laajentamiselle alueille tai väestönsiin alueilla, joilla yhteyksiä ei aikaisemmin ole ollut.
- (30) Unioni on kehittänyt omaa satelliittiperusteista paikannus-, navigointi- ja ajanmäärittysteknologiaansa (EGNOS/Galileo) ja myös oman maanhavainnointijärjestelmänsä (Copernicus). Sekä EGNOS/Galileo että Copernicus tarjoavat kehittyneitä palveluja, jotka tuottavat merkittäviä taloudellisia hyötyjä julkisen ja yksityisen sektorin käyttäjille. Sen vuoksi kaikkien ohjelmasta rahoitettavien liikenteen, energian tai digitaalitalouden infrastruktuurien, joissa käytetään paikannus-, navigointi- ja ajanmäärittys- tai maanhavainnointipalveluja, olisi oltava teknisesti yhteensopivia EGNOS/Galileo- ja Copernicus-järjestelmien kanssa.
- (31) Myönteiset tulokset ensimmäisestä nykyisen ohjelman vuonna 2017 käynnistetystä ehdotuspyynnöstä, jossa oli kyse rahoituksen yhdistämisestä, osoittivat olevan hyödyllistä ja lisäarvoa tuottavaa yhdistää EU:n avustuksia rahoitukseen Euroopan investointipankista, kansallisista kehityspankeista tai muista kehitysrahoituslaitoksista tai julkisista rahoituslaitoksista sekä yksityisen sektorin rahoituslaitoksista ja yksityisen sektorin sijoittajilta, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet mukaan lukien. *Rahoituksen yhdistämisen pitäisi houkutella yksityisiä investointeja ja tuottaa vipuvaikutusta julkisen sektorin kokonaisrahoitusosuuden käytölle Invest EU -ohjelman tavoitteiden mukaisesti.* Sen vuoksi *ohjelmasta* olisi edelleenkin *tuettava toimia*, jotka mahdollistavat EU:n avustusten yhdistämisen muihin rahoituslähteisiin. *Liikenteen alalla rahoitusta yhdistävien toimien osuus saa olla enintään 10 prosenttia tähän tarkoitukseen 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa varatuista määrärahoista.*

- (31 a) *Liikenteen alalla rahoitusta yhdistäviä toimia voidaan käyttää 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa esitettyihin älykkääseen, yhteentoimivaan, kestäväan, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkumiseen liittyviin toimiin.*
- (32) Tämän ohjelman toimintatavoitteisiin pyrittäessä hyödynnetään myös rahoitusvälineitä ja talousarviotakuuta InvestEU-rahaston investointi-ikkunan/-ikkunoiden mukaisesti. Ohjelman toimilla olisi **edistettävä investointeja käsittelemällä** markkinoiden toimintapuutteita tai epäoptimaalisia investointitilanteita, **erityisesti silloin, kun toimet eivät ole kaupallisesti kannattavia**, oikeasuhteisesti, välttämällä päällekkäisyyttä yksityisen rahoituksen kanssa tai sen syrjäyttämistä, ja niillä olisi oltava selkeää eurooppalaista lisäarvoa.
- (33) Innovaatiosyklin integroidun kehittämisen edistämiseksi on tarpeen varmistaa unionin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmien yhteydessä kehitettyjen innovatiivisten ratkaisujen ja Verkkojen Eurooppa -välineen tuella toteutettujen innovatiivisten ratkaisujen välinen täydentävyys. Tätä varten synergialla Euroopan horisontti -ohjelman kanssa varmistetaan, että a) tutkimuksen ja innovoinnin tarpeet liikenteen alalla, energia-alalla ja digitaalisella EU:ssa yksilöidään ja vahvistetaan Euroopan horisontti -ohjelman strategisen suunnittelun aikana; b) Verkkojen Eurooppa -välineellä tuetaan innovatiivisten teknologioiden ja ratkaisujen – erityisesti Euroopan horisontti -ohjelman avulla saavutettujen teknologioiden ja ratkaisujen – laajamittaista käyttöönottoa ja yleistymistä liikenteen, energian ja digitaalitalouden infrastruktuurin aloilla; c) Euroopan horisontti -ohjelman ja Verkkojen Eurooppa -välineen välistä tiedonvaihtoa helpotetaan esimerkiksi nostamalla Euroopan horisontti -ohjelmasta esiin teknologioita, jotka ovat pitkälti markkinavalmiita ja joiden käyttöönottoa voidaan viedä eteenpäin Verkkojen Eurooppa -välineen kautta.
- (34) Tässä asetuksessa vahvistetaan koko ohjelmakauden 2021–2027 rahoituspuitteet, joita pidetään ensisijaisena rahoitusohjeena vuosittaisessa talousarviomenettelyssä [viite täydennettävä uuden toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti: talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta 2 päivänä joulukuuta 2013 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen¹ 17 kohdan mukaisesti].

¹ EUVL C 373, 20.12.2013, s. 1.

- (35) Unionin tasolla talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso on kehys, jonka puitteissa voidaan yksilöidä tärkeimmät kansalliset uudistustarpeet ja seurata uudistustavoitteiden täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot laativat omat kansalliset monivuotiset investointistrategiansa näiden uudistustavoitteiden tukemiseksi. Nämä strategiat olisi esitettävä kansallisten uudistusohjelmien yhteydessä, jotta voidaan hahmotella ja koordinoida kansallisella ja/tai unionin rahoituksella tuettavia ensisijaisia investointihankkeita. Niiden olisi myös autettava käyttämään unionin rahoitusta johdonmukaisesti ja maksimoimaan tapauksen mukaan erityisesti Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja koheesiorahaston, Euroopan investointien vakautusjärjestelyn, InvestEU:n ja Verkkojen Eurooppa -välineen rahoitustuesta saatava lisäarvo. Rahoitustukea olisi myös käytettävä tavalla, joka on tarvittaessa yhdenmukainen unionin ja kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien kanssa.
- (36) Euroopan parlamentin ja neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä sovelletaan tähän asetukseen. Nämä säännöt annetaan varainhoitoasetuksessa, ja niissä määritetään erityisesti menettely, jota käytetään vahvistettaessa talousarviota ja toteutettaessa sitä käyttämällä avustuksia, hankintoja, palkintoja sekä välillistä toteutusta, ja järjestetään taloushallinnon henkilöstön toiminnan valvonta. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan perusteella annetut säännöt koskevat myös unionin talousarvion suojaamista silloin, kun jäsenvaltioissa on havaittu oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen kohdistuvia yleisiä puutteita, koska kyseisen periaatteen noudattaminen on ehdoton edellytys moitteettomalle varainhoidolle ja EU:n rahoituksen tuloksellisuudelle.
- (37) Tämän asetuksen mukaiset rahoitustyytit ja toteutustavat olisi valittava sen perusteella, miten niillä voidaan saavuttaa toimien erityistavoitteet ja tuottaa tuloksia ottaen huomioon erityisesti tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasite ja oletettu noudattamatta jättämisen riski. Olisi myös harkittava kertasuoritusten, kiinteiden määrien ja yksikkökustannusten käyttämistä sekä varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rahoitusta, joka ei perustu toimien kustannuksiin.

- (38) Euroopan talousalueeseen (ETA) kuuluvat kolmannet maat voivat osallistua unionin ohjelmiin ETA-sopimuksen mukaisen yhteistyön puitteissa. Sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta sen mukaisesti tehtävällä päätöksellä. Kolmannet maat voivat osallistua myös muiden oikeudellisten välineiden nojalla. Tähän asetukseen olisi sisällytettävä erityinen säännös, jolla annetaan toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja oikeus käyttää toimivaltaansa kattavasti.
- (39) Avustusten myöntämistä koskevat säännöt vahvistetaan varainhoitoasetuksessa. Jotta voidaan ottaa huomioon ohjelmasta tuettavien toimien erityisluonne ja varmistaa yhdenmukainen toteutus ohjelman kattamilla eri aloilla, on tarpeen säätää avustuskelpoisuutta ja myöntämisperusteita koskevista lisätiedoista. ***Toimien valinnassa ja rahoituksessa olisi noudatettava ainoastaan tässä asetuksessa ja varainhoitoasetuksessa säädettyjä edellytyksiä. Työohjelmissa voidaan määrätä yksinkertaistetuista menettelyistä poikkeamatta kuitenkaan varainhoitoasetuksesta.***
- (39 a) ***Varainhoitoasetuksen mukaisesti valinta- ja myöntämisperusteet määritellään työohjelmissa. Liikenteen alalla hankkeen laatua ja merkityksellisyyttä olisi arvioitava myös ottaen huomioon sen odotettu vaikutus yhteenliitettävyyteen unionissa, esteettömyysvaatimusten mukaisuus ja tulevia kunnossapitotarpeita koskeva strategia.***
- (40) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹, neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2988/95², neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96³ ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/193¹ mukaan unionin

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

³ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien ja petosten ehkäiseminen, havaitseminen, korjaaminen ja tutkiminen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintä ja soveltuvien osin hallinnollisten seuraamusten määrääminen. Erityisesti asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 ja asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 nojalla Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) voi tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan luettuina paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse unionin taloudellisia etuja vahingoittavasta petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta. Asetuksen (EU) 2017/1939 nojalla Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) voi tutkia petoksia ja muita rikoksia, jotka vahingoittavat unionin taloudellisia etuja, sekä nostaa niistä syytteen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371² mukaisesti. Varainhoitoasetuksen mukaan unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, Euroopan syyttäjänvirastolle (EPPO) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

- (41) [Viittaus päivitettävä tarvittaessa merentakaisia maita ja alueita koskevan uuden päätöksen mukaisesti: Neuvoston päätöksen 2013/755/EU³ 94 artiklan] nojalla merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa.
- (42) Unionin olisi pyrittävä johdonmukaisuuteen ja synergiaan unionin ulkoisia politiikkoja koskevien ohjelmien kanssa, mukaan lukien tiedonannon ”Uskottavat jäsenyysnäkömät

¹ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

³ EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1.

ja EU:n tehostettu sitoumus Länsi-Balkanin maille”¹ mukaisesti annettuihin sitoumuksiin perustuva liittymistä valmisteleva tuki.

- (43) Kun kolmannet maat tai kolmansiiin maihin sijoittautuneet yhteisöt osallistuvat yhteistä etua koskevia hankkeita tai rajatylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla edistäviin toimiin, rahoitustukea olisi oltava saatavilla vain, jos se on välttämätöntä näiden hankkeiden tavoitteiden saavuttamiseksi. ***Kun yksi tai useampi jäsenvaltio ja kolmas maa (mukaan luettuina energiayhteisön maat) tekevät yhteistyötä rajatylittävissä hankkeissa uusiutuvan energian alalla, niiden olisi noudatettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/XXX [uusiutuvia energialähteitä koskeva direktiivi] 11 artiklassa säädettyjä edellytyksiä, joissa vaaditaan fyysistä yhteyttä EU:hun.***
- (43 a) ***Komission lokakuussa 2017 antamassa tiedonannossa ”Julkiset hankinnat toimiviksi Euroopassa ja Euroopan hyväksi”² todetaan, että EU:n julkisten hankintojen markkinat ovat maailman avoimimmat mutta EU:n yritykset eivät aina pääse vastavuoroisesti muiden maiden julkisten hankintojen markkinoille. Verkkojen Eurooppa -välineen avustuksen saajien olisi siksi hyödynnettävä täysimääräisesti direktiivin 2014/25/EU tarjoamia mahdollisuuksia strategisiin hankintoihin.***
- (44) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen³ 22 ja 23 kohdan mukaisesti tätä ohjelmaa on tarpeen arvioida ***esimerkiksi ilmastomenoja koskevia*** erityisiä seurantavaatimuksia soveltamalla kerättyjen tietojen pohjalta välttämällä kuitenkin ylisääntelyä ja varsinkin jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista rasitusta. Komission olisi tehtävä arviointeja ja tiedotettava niiden tuloksista Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle arvioidakseen rahoituksen vaikuttavuutta ja tehokkuutta ja sen vaikutusta ohjelman yleistavoitteisiin ***sekä tehtävä tarpeen mukaan mukautuksia.***

¹ COM(2018)0065.

² ***Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Julkiset hankinnat toimiviksi Euroopassa ja Euroopan hyväksi (COM(2017)0572).***

³ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välillä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehty toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä (EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1).

- (45) Olisi toteutettava *avoimia, vastuuvollisuuteen perustuvia ja* asianmukaisia seuranta- ja raportointitoimenpiteitä, joihin sisältyy *mitattavissa olevia* indikaattoreita ja joiden avulla voidaan arvioida ohjelman edistymistä tässä asetuksessa säädettyjen yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamisessa ja raportoida siitä *sekä edistää ohjelmalla saavutettavia tuloksia*. Tällä tulosraportointijärjestelmällä olisi varmistettava, että ohjelman toteutuksen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot *soveltuvat aikaansaadun edistymisen ja kohdattujen ongelmien perusteelliseen analysointiin ja että nämä tiedot ja tulokset* kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. On tarpeen asettaa unionin varojen saajille oikeasuhteiset raportointivaatimukset ohjelmaa koskevien merkityksellisten tietojen keräämiseksi.
- (45 a) *Ohjelma olisi pantava täytäntöön työohjelmilla. Komission olisi hyväksyttävä ennen 31 päivää joulukuuta 2020 ensimmäiset monivuotiset työohjelmat, joihin sisältyy ehdotuspyyntöjen aikataulu ohjelman kolmelle ensimmäiselle vuodelle, niiden aiheet ja alustava talousarvio sekä tuleva kehys, joka kattaa koko ohjelmakauden.*
- (46) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa työohjelmien hyväksymisen osalta. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹ mukaisesti.
- (47) Jotta voidaan tarvittaessa mukauttaa ohjelman seurannassa käytettäviä indikaattoreita, kuhunkin liikennealan erityistavoitteeseen osoitettujen talousarviovarojen ohjeellisia prosenttiosuuksia ja liikenteen ydinverkkokäytävien määrittelyä, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 290 artiklan mukaisesti säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä, jotka koskevat tämän asetuksen liitteessä olevien I, II ja III osan muuttamista. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

- (48) Asetukset (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014 olisi selvyiden vuoksi kumottava. Asetuksen (EU) N:o 1316/2013 29 artiklan, jolla muutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 913/2010¹ liitettä tavaraliikennekäytävien luettelon osalta, vaikutukset olisi kuitenkin pidettävä voimassa.
- (49) Jotta tässä asetuksessa säädetyt delegoidut säädökset ja täytäntöönpanosäädökset voidaan hyväksyä hyvissä ajoin, sen on tarpeen tulla voimaan heti, kun se on julkaistu,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan Verkkojen Eurooppa -väline, jäljempänä 'ohjelma'.

Siinä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, talousarvio vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- a) 'toimella' mitä tahansa rahoituksellisesti ja teknisesti riippumattomaksi määriteltyä, ajallisesti rajattua toimintaa, joka on tarpeen hankkeen toteuttamiseksi;

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 913/2010, annettu 22 päivänä syyskuuta 2010, kilpailukykyisen tavaraliikenteen eurooppalaisesta rautatieverkosta (EUVL L 276, 20.10.2010, s. 22).

- b) 'vaihtoehtoisilla polttoaineilla' direktiivin 2014/94/EU 2 artiklan 1 kohdassa määritellyjä vaihtoehtoisia polttoaineita **kaikissa liikennemuodoissa**;
- c a) 'avustuksen saajalla' yhteisöä, joka on oikeushenkilö ja jonka kanssa on allekirjoitettu **avustussopimus**;
- d) 'rahoitusta yhdistävällä toimella' EU:n talousarviosta tuettavia toimia, muun muassa asetuksen (EU, Euratom) 2018/XXX, jäljempänä 'varainhoitoasetus', 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusta yhdistäviä välineitä, joiden tarkoituksena on yhdistää sekä EU:n talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, ja/tai rahoitusvälineitä **ja/tai talousarviotakuuta** että kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten sekä kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamia, takaisin maksettavia tukimuotoja;
- e) 'kattavalla verkolla' asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisesti yksilöityä liikenneinfrastruktuuria;
- f) 'ydinverkolla' asetuksen (EU) N:o 1315/2013 III luvun mukaisesti yksilöityä liikenneinfrastruktuuria;
- g) 'ydinverkkokäytävillä' välinettä, joka helpottaa sen ydinverkon koordinoitua täytäntöönpanoa, josta säädetään asetuksen (EU) N:o 1315/2013 IV luvussa ja joka esitetään tämän asetuksen liitteessä olevassa III osassa esitetyssä luettelossa;
- g a) 'rajatylittävällä yhteydellä' liikenteen alalla yhteistä etua koskevaa hanketta, jolla varmistetaan **TEN-T-verkon jatkuvuus jäsenvaltioiden välillä tai jonkin jäsenvaltion ja kolmannen maan välillä**;
- g b) 'puuttuvalla yhteydellä' **TEN-T-verkon kaikkia liikennemuotoja koskevaa puuttuvaa osuutta taikka ydinverkot tai kattavat verkot TEN-T-käytäviin yhdistävää liikenneosuutta, joka estää TEN-T-verkon jatkuvuuden tai johon sisältyy yksi tai useampi pullonkaula, joka vaikuttaa TEN-T-verkon jatkuvuuteen**;
- g c) 'kaksikäyttöinfrastruktuurilla' liikenneverkkoinfrastruktuuria, joka vastaa sekä **siviiliväestön että puolustusalan tarpeisiin**;
- h) 'rajatylittävillä hankkeilla uusiutuvan energian alalla' uusiutuvaa energiaa koskevaan suunnitteluun tai käyttöönottoon liittyvää hanketta, joka on valittu tai voi tulla valituksi **vähintään kahden jäsenvaltion tai vähintään yhden jäsenvaltion ja kolmannen maan tai**

kolmansien maiden välisen yhteistyösopimuksen tai muun järjestelyn mukaisesti, siten kuin ne määritellään direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklassa, tämän asetuksen liitteessä olevassa IV osassa vahvistettuja perusteita noudattaen;

h a) 'energiatehokkuus etusijalle -periaatteella' direktiivin 2018/1999/EU 2 artiklan 18 alakohdassa määriteltyä energiatehokkuus etusijalle -periaatetta;

- i) 'digitaalisella yhteenliitettävyysoinfrastruktuurilla' erittäin suuren kapasiteetin verkkoja, 5G-järjestelmiä, erittäin korkealaatuisia paikallisia langattomia yhteyksiä, runkoverkkoja sekä liikenne- ja energiainfrastruktuuriin suoraan yhteydessä olevia operatiivisia digitaalisia alustoja;
- j) '5G-järjestelmillä' joukkoa digitaalisen infrastruktuurin osatekijöitä, jotka perustuvat matkaviestinnän ja langattoman viestinnän maailmanlaajuisesti sovittujen standardien mukaiseen teknologiaan, jota käytetään sellaisissa yhteenliitettävyyso- ja lisäarvopalveluissa, joihin liittyy edistyneitä suorituskykyominaisuuksia – kuten hyvin suuret datanopeudet ja kapasiteetti, ***lyhyen vasteajan viestintä*** ja ***erittäin*** korkea luotettavuusaste – tai tukemaan suurta määrää verkkoon liitettyjä laitteita;
- k) '5G-käytävällä' liikenneväylää, tietä, rautatietä ***tai sisävesiväylää***, joka on kokonaan digitaalisen yhteenliitettävyysoinfrastruktuurin ja erityisesti 5G-järjestelmien kattama ja mahdollistaa keskeytymättömät digitaaliset synergiapalvelut, kuten verkottunut ja automatisoitu liikkuvuus, vastaavat älykkäät liikkuvuuspalvelut rautateillä ***tai digitaalinen yhteenliitettävyyso sisävesiväylällä***;
- l) 'liikenne- ja energiainfrastruktuuriin suoraan yhteydessä olevilla operatiivisilla digitaalisilla alustoilla' viestintäinfrastruktuurin päällä käytettäviä fyysisen ja virtuaalisen tieto- ja viestintäteknologian resursseja, jotka tukevat liikenne- ja/tai energiainfrastruktuureja koskevan datan virtaamista, säilyttämistä, käsittelyä ja analysointia;
- m) 'yhteistä etua koskevalla hankkeella' hanketta, joka yksilöidään asetuksessa (EU) N:o 1315/2013, asetuksessa (EU) N:o 347/2013 tai tämän asetuksen 8 artiklassa;
- n) 'tutkimuksilla' hankkeen toteuttamisen valmistelemiseksi tarvittavia toimia, kuten valmistelevat tutkimukset, kartoitukset, toteutettavuustutkimukset, arvioinnit, testit ja validointitutkimukset, mukaan lukien ohjelmistojen muodossa olevat tutkimukset, sekä muut tekniset tukitoimenpiteet, kuten ennakolta toteutettavat toimet, joita tarvitaan hankkeen

suunnittelussa ja kehittämisessä ja hankkeen rahoitusta koskevien päätösten tekemisessä; näitä ovat esimerkiksi asianomaisten kohteiden tutkiminen ja rahoitusjärjestelyn valmistelu;

- o) 'sosioekonomisilla vaikuttajilla' yhteisöjä, jotka voivat tehtävänsä, luonteensa tai sijaintinsa vuoksi tuottaa suoraan tai välillisesti merkittäviä sosioekonomisia hyötyjä kansalaisille, yrityksille ja paikallisyhteisöille lähialueellaan ***tai vaikutusalueellaan***;
- p) 'kolmannella maalla' maata, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltio;
- q) 'erittäin suuren kapasiteetin verkolla' direktiivin (EU) 2018/172 2 artiklan **2** alakohdassa määriteltyä erittäin suuren kapasiteetin verkkoa;
- r) 'töillä' osien, järjestelmien ja palvelujen, mukaan lukien ohjelmistot, ostoa, toimittamista ja käyttöönottoa sekä hankkeeseen liittyvien kehitys-, rakennus- ja asennustöiden toteuttamista, laitteistojen vastaanottoa ja hankkeen käynnistämistä.

3 artikla

Tavoitteet

1. Ohjelman yleinen tavoite on ***rakentaa***, kehittää, uudenaikaistaa ***ja toteuttaa*** Euroopan laajuisia verkkoja liikenteen, energian ja digitaalitalouden aloilla sekä helpottaa rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla ottaen huomioon hiilestä irtautumista koskevat pitkän aikavälin sitoumukset, ***parantaen Euroopan kilpailukykyä, älykästä, kestävä ja osallistavaa kasvua, alueellista, sosiaalista ja taloudellista yhteenkuuluvuutta sekä pääsyä sisämarkkinoille ja sisämarkkinoiden yhdentymistä*** ja painottaen synergiaa ***liikenteen, energian ja digitaalitalouden*** alojen välillä.
2. Ohjelman erityistavoitteet ovat seuraavat:
 - a) liikenteen alalla:
 - i) ***asetuksen (EU) N:o 1315/2013 tavoitteiden mukaisesti*** edistää tehokkaiisiin, yhteenliitettyihin ***ja multimodaalisiin*** verkkoihin ja infrastruktuuriin liittyvien yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä älykkään, ***yhteentoimivan***, kestävän, osallistavan, ***esteettömän***, turvallisen ja turvatun liikkuvuuden toteuttamiseksi;

- ii) sopeuttaa *Euroopan laajuisen liikenneverkon osia liikenneinfrastruktuurin kaksikäyttöön sekä siviiliväestön että sotilasvoimavarojen* liikkuvuuden *parantamiseksi*;
- b) energia-alalla edistää sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä, jotka liittyvät *tehokkaiden ja kilpailukykyisten* energian sisämarkkinoiden yhdentämisen jatkamiseen ja verkkojen yhteentoimivuuteen yli rajojen ja eri alojen välillä, helpottavat *talouden* hiilestä irtautumista, *edistävät energiatehokkuutta ja mahdollistavat* toimitusvarmuuden *turvaamisen*, sekä helpottaa rajatylittävää yhteistyötä *energian, mukaan lukien* uusiutuvan energian, alalla;
- c) digitaalitalouden alalla edistää *sellaisten yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä, jotka liittyvät turvallisten ja turvattujen* erittäin suuren kapasiteetin digitaalisten verkkojen ja 5G-järjestelmien *käyttöönottoon*, ja runkoverkkojen parempaa häiriönsietokykyä ja kapasiteettia EU:n eri alueilla yhdistämällä niitä naapurialueisiin sekä liikenne- ja energiaverkkojen digitalisaatiota.

4 artikla

Talousarvio

1. Ohjelman toteuttamiseen varatut rahoituspuitteet vuosiksi 2021–2027 ovat **43 850 768 000 euroa kiinteinä hintoina (XXX euroa käypinä hintoina).**
2. Tämä määrä jakautuu seuraavasti:
 - a) **33 513 524 000 euroa kiinteinä hintoina (XXX euroa käypinä hintoina)** 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin, josta:
 - i) **17 746 000 000 kiinteinä hintoina (XXX euroa käypinä hintoina)** Euroopan strategisten investointien klusterista;
 - ii) **10 000 000 000 euroa kiinteinä hintoina** (11 285 493 000 euroa **käypinä hintoina**) siirretään koheesiorahastosta käytettäväksi tämän asetuksen mukaisesti ainoastaan niissä jäsenvaltioissa, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta;
 - iii) **5 767 524 000 euroa kiinteinä hintoina** (6 500 000 000 euroa **käypinä hintoina**) puolustuksen klusterista 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuun erityistavoitteeseen;

b) 8 650 000 000 euroa 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin, *josta 15 prosenttia rajatylittäviin hankkeisiin uusiutuvan energian alalla edellyttäen, että ne menestyvät markkinoilla. Jos 15 prosentin kynnys saavutetaan, komissio nostaa tämän osuuden enintään 20 prosenttiin edellyttäen, että hankkeet menestyvät markkinoilla;*

c) 2 662 000 000 euroa kiinteinä hintoina (3 000 000 000 euroa käypinä hintoina) 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin.

3. Komissio ei saa poiketa 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainitusta määrästä.
4. *Enintään 1 prosentti* 1 kohdassa *tarkoitettusta määrästä* voidaan käyttää ohjelman toteuttamista ja alakohtaisten suuntaviivojen täytäntöönpanoa koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien tieto- ja teknologiajärjestelmät. Tätä määrää voidaan käyttää myös hankkeiden valmistelua tukevien liitännäistoimenpiteiden rahoittamiseen, *erityisesti rahoitusmahdollisuuksia koskevan neuvonnan tarjoamiseen hankkeiden toteuttajille hankkeen rahoitusrakenteen suunnittelussa avustamiseksi.*
5. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi.
6. Menot, jotka aiheutuvat ensimmäiseen työohjelmaan sisältyvien hankkeiden toimista, voivat olla avustuskelpoisia 1 päivästä tammikuuta 2021, sanotun kuitenkaan rajoittamatta varainhoitoasetuksen soveltamista.
7. Ellei 8 kohdasta muuta johdu, koheesiorahastosta siirrettävä määrä on käytettävä tämän asetuksen mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 14 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamista.
8. Koheesiorahastosta *siirrettävien määrrien osalta* rahoituskelpoisten hankkeiden valinnassa on 31 päivään joulukuuta 2022 asti noudatettava koheesiorahaston kansallista määrärahajakoa. Ohjelmaan siirretyt varat, joita ei ole osoitettu johonkin liikenteen infrastruktuurihankkeeseen, asetetaan 1 päivästä tammikuuta 2023 alkaen *kilpailun pohjalta* kaikkien niiden jäsenvaltioiden saataville, jotka voivat saada rahoitusta koheesiorahastosta, liikenteen infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseksi tämän asetuksen mukaisesti.

8 a. Koheesiorahastosta siirrettyä määrää ei käytetä monialaisten työohjelmien tai rahoitusta yhdistävien toimien rahoittamiseen.

9. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön. Komissio käyttää kyseisiä varoja joko suoraan varainhoitoasetuksen [62 artiklan 1 kohdan a alakohdan] mukaisesti tai välillisesti saman artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseisiä varoja on ■ käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

9 a. Rajoittamatta 4 artiklan 9 kohdan soveltamista digitaalitalouden alalla jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan niiden pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön muun muassa 9 artiklan 4 kohdan nojalla avustuskelpoisten toimien rahoituksen täydentämiseksi siten, että katetaan enintään 100 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista, mikäli mahdollista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta varainhoitoasetuksen 190 artiklassa säädetyn yhteisrahoitusperiaatteen ja valtiontukisääntöjen soveltamista. Kyseisiä varoja on käytettävä ainoastaan asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.

5 artikla

Ohjelmaan assosioituneet kolmannet maat

1. Ohjelmaan voivat osallistua seuraavat kolmannet maat:

- a) Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen (ETA) jäseniä, ETA-sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
- b) liittyvät maat, ehdokkaat ja mahdolliset ehdokkaat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;
- c) Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvat maat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja

ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettuja erityisiä edellytyksiä noudattaen;

d) muut kolmannet maat sellaisessa erityissopimuksessa määrätyin edellytyksin, joka kattaa kolmannen maan osallistumisen unionin ohjelmiin, jos sopimuksella

- varmistetaan asianmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvien kolmansien maiden maksamien rahoitusosuuksien ja niille koituvien hyötyjen välillä;
- vahvistetaan ohjelmiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien ja niiden hallintokustannusten laskentatapa. Nämä rahoitusosuudet ovat varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja;
- ei anneta kolmannelle maalle päätösvaltaa ohjelmassa;
- taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan;
- ***tarjotaan vastavuoroinen mahdollisuus osallistua samankaltaisiin ohjelmiin kolmannessa maassa, erityisesti julkisiin hankintoihin.***

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut kolmannet maat ja kyseisiin maihin sijoittautuneet oikeussubjektit eivät voi saada tämän asetuksen mukaista rahoitustukea, paitsi jos se on välttämätöntä tietyn yhteistä etua koskevan hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi, ja ainoastaan 19 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa esitettyjen edellytysten ***ja asetuksen (EU) N:o 1315/2013 8 artiklan säännösten*** mukaisesti.

6 artikla

EU:n rahoituksen toteutus ja muodot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia varainhoitoasetuksen [62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa] tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta varainhoitoasetuksessa vahvistetussa ***avustusten ja hankintojen*** muodossa. ***Siiitä voidaan myös rahoittaa yhdistäviä toimia*** InvestEU-asetuksen ja varainhoitoasetuksen X osaston mukaisesti. ***Liikenteen alalla***

rahoitusta yhdistäviin toimiin kohdistettu unionin rahoitusosuus on enintään 10 prosenttia 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitetuista määrärahoista. Liikenteen alalla rahoitusta yhdistäviä toimia voidaan käyttää 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa esitettyihin älykkääseen, yhteentoimivaan, kestävään, osallistavaan, esteettömään, turvalliseen ja turvattuun liikkumiseen liittyviin toimiin.

3. Komissio voi varainhoitoasetuksen [69] artiklan mukaisesti siirtää toimeenpanovirastoille valtuudet toteuttaa osa ohjelmasta, jotta ohjelman hallinnointi olisi mahdollisimman tehokasta ja voidaan ottaa huomioon tehokkuusvaatimukset liikenteen, energian ja digitaalitalouden aloilla.
4. Keskinäiseen vakuutusjärjestelmään suoritettavat maksut voivat kattaa riskit, jotka liittyvät varojen takaisinperintään vastaanottajilta, ja niitä on pidettävä riittävänä takeena varainhoitoasetuksen mukaisesti. Asetuksen XXX [takuurahastoa koskevan asetuksen seuraaja] [X artiklan] säännöksiä sovelletaan.

7 artikla

Rajatyylittävät hankkeet uusiutuvan energian alalla

1. ***Rajatyylittävien hankkeiden*** uusiutuvan energian alalla ***on edistettävä hiilestä irtautumista, energian sisämarkkinoiden loppuun saattamista ja toimitusvarmuuden parantamista.*** *Nämä hankkeet* on sisällytettävä direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklan mukaiseen ***vähintään kahden jäsenvaltion*** tai ***vähintään yhden jäsenvaltion ja kolmannen maan tai*** kolmansien maiden väliseen yhteistyösopimukseen tai muuhun järjestelyyn. Nämä hankkeet on yksilöitävä tämän asetuksen liitteessä olevassa IV osassa esitettyjen ***yleisten*** perusteiden ja ***prosessien*** mukaisesti.
2. Komissio antaa viimeistään 31 päivän joulukuuta 2019 tämän asetuksen 23 artiklan d alakohdan mukaisesti delegoidun säädöksen, jossa täsmennetään, ***rajoittamatta 13 artiklassa säädettyjä myöntämisperusteita, erityisiä*** valintaperusteita ja säädetään hankkeiden valintamenettelyn yksityiskohdista, sekä julkaisee menetelmät, joilla arvioidaan hankkeiden osuutta suhteessa yleisiin perusteisiin sekä ***laaditaan kustannus-hyötyanalyysi*** liitteessä olevan IV osan mukaisesti
3. Tutkimukset, joiden tarkoituksena on kehittää ja yksilöidä rajatyylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla, voivat saada tämän asetuksen mukaista rahoitusta.

4. Rajatylittävät hankkeet uusiutuvan energian alalla voivat saada töitä varten myönnettävää unionin rahoitusta, jos seuraavat lisäperusteet täyttyvät:
- a) liitteessä olevan IV osan 3 kohdan *mukaisen hankekohtaisen kustannus-hyötyanalyysin on oltava pakollinen kaikille tuetuille hankkeille, se on toteutettava avoimesti ja kattavasti, sen on oltava täydellinen, ja sen on annettava näyttöä merkittävistä kustannussäästöistä ja/tai hyödyistä järjestelmäintegroinnin, ympäristökestävyyden, toimitusvarmuuden tai innovoinnin suhteen*; ja
 - b) hakija osoittaa, että hanketta ei voitaisi toteuttaa ilman avustusta tai että hanke ei voisi olla kaupallisesti kannattava ilman avustusta. Analyysissa on otettava huomioon kaikki tukijärjestelmistä mahdollisesti saatavat tulot.
5. Töitä varten myönnettävän avustuksen määrän on oltava oikeassa suhteessa liitteessä olevan IV osan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin kustannussäästöihin ja/tai hyötyihin, *se ei* saa ylittää määrää, joka on tarpeen sen varmistamiseksi, että hanke toteutuu tai siitä tulee kaupallisesti kannattava, *ja sen on noudatettava 14 artiklan 3 kohdan säännöksiä*.
6. *Ohjelmassa annetaan mahdollisuus koordinoituun rahoitukseen direktiivin (EU) 2018/2001 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun uusiutuvan energian käyttöönnotolle mahdollisuuksia luovista puitteista ja yhteisrahoitukseen asetuksen (EU) 2018/1999 33 artiklassa tarkoitetun unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismin kanssa.*
- Komissio arvioi säännöllisesti varojen käyttöönottoa suhteessa 4 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyyn rajatylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla koskevaan rahoitusohjeeseen. Arvioinnin jälkeen uusiutuvaa energiaa koskevien rajatylittävien hankkeiden menestymisen markkinoilla ollessa riittämätöntä uusiutuvaa energiaa koskeville rajatylittäville hankkeille tarkoitetut käyttämättömät määrärahat on käytettävä 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa määriteltyjen Euroopan laajuisten energiaverkkojen tavoitteiden saavuttamiseen 9 artiklan 3 kohdassa säädettyjen avustuskelpoisten toimien osalta, ja vuodesta 2024 alkaen niitä voidaan käyttää myös osarahoittamaan asetuksen (EU) 2018/1999 nojalla perustettua unionin uusiutuvan energian rahoitusmekanismia.*
- Komissio vahvistaa täytäntöönpanosäädöksellä erityiset säännöt, jotka koskevat uusiutuvan energian alaa koskevien rajatylittävien hankkeiden Verkkojen Eurooppa -välineen ja asetuksen (EU) 2018/1999 33 artiklan nojalla perustetun rahoitusmekanismin piiriin*

kuuluvien osien välistä yhteisrahoitusta. Sovelletaan 22 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä.

8 artikla

Yhteistä etua koskevat hankkeet digitaalisen yhteenliitettävyysoinfrastruktuurin alalla

1. Digitaalisen yhteenliitettävyysoinfrastruktuurin alalla ***toteutettavat*** yhteistä etua ***koskevat hankkeet ovat hankkeita, joiden odotetaan edistävän merkittävästi unionin strategisia yhteenliitettävyysoavoitteita ja/tai tarjoavan talouden ja yhteiskunnan digitalisaatiokehitystä sekä Euroopan digitaalisia sisämarkkinoita tukevan verkkoinfrastruktuurin.***
- 1 a. ***Digitaalisen yhteenliitettävyysoinfrastruktuurin alalla toteutettavien yhteistä etua koskevien hankkeiden on oltava seuraavien perusteiden mukaisia:***
 - a) ***hanke edistää 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetyn erityisavoitteen saavuttamista;***
 - b) ***hankkeessa käytetään parasta käytettävissä olevaa ja kyseiseen hankkeeseen parhaiten sopivaa teknologiaa, joka tarjoaa parhaan mahdollisen tasapainon tiedonsiirtokapasiteetin, siirron turvallisuuden, verkon häiriönsietokyvyn, kyberturvallisuuden ja kustannustehokkuuden suhteen.***
2. Tutkimukset, joiden tarkoituksena on kehittää ja yksilöidä yhteistä etua koskevia hankkeita digitaalisen yhteenliitettävyysoinfrastruktuurin alalla, voivat saada tämän asetuksen mukaista rahoitusta.
3. Rajoittamatta 13 artiklassa säädettyjen myöntämisperusteiden soveltamista rahoituksen ensisijaisuudesta on päätettävä ottaen huomioon seuraavat perusteet:
 - a) toimet, joilla edistetään ***erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-yhteyksien ja muiden kehittyneiden yhteyksien, käyttöönottoa*** ja pääsyä ***niihin EU:n strategisten yhteenliitettävyysoavoitteiden mukaisesti alueilla, joilla sijaitsee sosioekonomisten vaikuttajia***, on asetettava etusijalle ottaen huomioon ***niiden yhteystarpeet ja aikaansaatu peittoalueen kasvu, kotitaloudet mukaan lukien***, liitteessä olevan V osan mukaisesti. ***Verkkojen yksittäistä käyttöönottoa sosioekonomisille vaikuttajille***

voidaan tukea, paitsi tapauksissa, joissa ne ovat suhteettoman kalliita tai fyysisesti mahdottomia toteuttaa;

- b) toimet, joilla edistetään erittäin korkealaatuisten paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamista paikallisyhteisöissä, liitteessä olevassa V osan mukaisesti;
 - c) *toimet, joilla edistetään 5G-käytävien* käyttöönottoa *keskeisten liikenneväylien varrella, mukaan lukien Euroopan laajuisissa liikenneverkoissa, on asetettava etusijalle*, jotta varmistetaan kattavuus keskeisillä liikenneväylillä ja mahdollistetaan digitaalisten synergiapalvelujen keskeytymätön tarjoaminen, *ottaen huomioon sosioekonominen merkitys suhteessa mahdollisiin jo käytössä oleviin teknisiin ratkaisuihin eteenpäin suuntautuvan lähestymistavan mukaisesti*. Alustava luettelo mahdollisesti avustuskelpoisista hankkeista on liitteessä olevassa V osassa;
 - d) hankkeet, joiden tavoitteena on ottaa käyttöön *tai parantaa merkittävästi* rajatylittäviä runkoverkkoja unionin yhdistämiseksi kolmansiin maihin ja *sähköisen viestinnän verkkojen* yhteyksien lujittamiseksi unionin alueella, myös merenalaisten kaapelien avulla, on asetettava etusijalle sen mukaan, missä määrin ne edistävät merkittävällä tavalla *näiden* sähköisen viestinnän verkkojen *suorituskykyä*, häiriönsietokykyä ja *erittäin suurta* kapasiteettia;
- I**
- f) operatiivisten digitaalisten alustojen käyttöönottoa koskevien hankkeiden osalta etusija on annettava toimille, jotka perustuvat huipputeknologiaan, ottaen huomioon sellaiset seikat kuin yhteentoimivuus, kyberturvallisuus, tietosuoja ja uudelleenkäyttö.

III LUKU

AVUSTUSKELPOISUUS

9 artikla

Avustuskelpoiset toimet

1. Rahoitusta voivat saada ainoastaan sellaiset toimet, joilla edistetään 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamista *ottaen huomioon hiilestä irtautumista koskevat pitkän aikavälin sitoumukset*. Tällaisia toimia ovat tutkimukset, työt ja muut liitännäistoimenpiteet, jotka ovat tarpeen ohjelman ja alakohtaisten suuntaviivojen hallinnoimiseksi ja toteuttamiseksi.

Tutkimukset ovat avustuskelpoisia ainoastaan, jos ne liittyvät tämän ohjelman mukaisesti avustuskelpoisiin hankkeisiin.

2. Liikennealalla *ainoastaan* seuraavat toimet voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea:
- a) Tehokkaisuin, yhteenliitettyihin, *yhteentoimiviin ja multimodaalisiin* verkkoihin liittyvät toimet, *joilla kehitetään rautatie-, tie-, sisävesi- ja meriliikenteen infrastruktuuria*:
- i) ydinverkon toteuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 III luvun mukaisesti toteutettavat toimet, mukaan lukien *rajatylittäviä yhteyksiä ja puuttuvia yhteyksiä koskevat toimet, kuten tämän asetuksen liitteessä olevassa III osassa luetellut toimet*, sekä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 liitteessä II määriteltyjä ydinverkon kaupunkisolmukohtia, *multimodaalisia logistiikkakeskuksia*, merisatamia, sisävesisatamia, rautatie-/maantietermiinaaleja *ja lentoasemayhteyksiä* koskevat toimet. Ydinverkon toteuttamista koskeviin toimiin voi sisältyä niihin liittyviä osatekijöitä kattavassa verkossa, jos se on tarpeen investointien optimoimiseksi ja tämän asetuksen 19 artiklassa tarkoitetussa työohjelmassa täsmennettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti;
- ii) toimet, *jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisen kattavan verkon rajatylittäviä yhteyksiä, kuten tämän asetuksen liitteessä olevan III osan 2 kohdassa luetellut toimet, tämän asetuksen liitteessä olevan III osan 3 kohdassa tarkoitetut toimet, kattavan verkon kehittämistä koskeviin tutkimuksiin liittyvät toimet sekä toimet, jotka koskevat asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisen kattavan verkon meri- ja sisävesisatamia*;
- ii a) *toimet TEN-T-verkon hylättyjen tai purettujen puuttuvien alueellisten rajatylittävien rautatieyhteyksien palauttamiseksi*;
- iii) syrjäisimmillä alueilla sijaitsevien kattavan verkon osuuksien toteuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 II luvun mukaisesti toteutettavat toimet, mukaan lukien asetuksen (EU) N:o 1315/2013 liitteessä II määriteltyjä

kyseeseen tulevia kattavan verkon kaupunkisolmukohtia, merisatamia, sisävesisatamia, rautatie-/maantieterminaleja, **lentoasemayhteyksiä ja multimodaalisia logistiikkakeskuksia** koskevat toimet;

- iv) yhteistä etua koskevia hankkeita tukevat toimet Euroopan laajuisen verkon yhdistämiseksi naapurimaiden infrastruktuuriverkkoihin asetuksen (EU) N:o 315/2013 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

- b) älykkääseen, **yhteentoimivaan**, kestävään, **multimodaaliseen**, osallistavaan, **esteettömään**, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen liittyvät toimet:

- i) toimet merten moottoriteiden tukemiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 21 artiklan mukaisesti **painopisteenä rajatylittävä lähimerenkulku**;

- ii) toimet telemaattisten sovellusten tukemiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 31 artiklan mukaisesti **eri liikennemuodoille, joita ovat erityisesti**

- **rautatieliikenne: ERTMS**;

- **sisävesiliikenne: RIS**;

- **maantieliikenne: ITS**;

- **meriliikenne: VTMISS ja sähköiset meripalvelut (e-Maritime), mukaan lukien keskitetyt palvelupisteet, kuten merenkulkualan keskitetty palvelupiste, sataman sisäiset tiedonvaihtojärjestelmät ja asiaankuuluvat tullin tietojärjestelmät**;

- **lentoliikenne: lentoliikenteen hallintajärjestelmät, erityisesti ne, jotka ovat seurausta SESAR-järjestelmästä**;

- iii) toimet **kestävien** tavaraliikennepalvelujen tukemiseksi asetuksen (EU) N:o 1315/2013 32 artiklan mukaisesti **ja toimet rautateiden tavaraliikenteen melun vähentämiseksi**;

- iv) toimet uuden teknologian ja innovaatioiden tukemiseksi, mukaan lukien automaatio, tehostetut liikennepalvelut, liikennemuotojen integrointi ja

vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri **kaikissa liikennemuodoissa**,
asetuksen (EU) N:o 1315/2013 33 artiklan mukaisesti;

- v) toimet yhteentoimivuuden esteiden poistamiseksi, erityisesti käytävä-
/verkkovaikutusten aikaan saamiseksi, **asetuksen (EU) N:o 1315/2013
3 artiklan o alakohdan mukaisesti muun muassa rautateiden
tavaraliikenteen lisäämisen edistämisen osalta, automaattiseen raidelevyden
vaihtoon tarkoitetut laitteet mukaan lukien**;
 - v a) toimet yhteentoimivuuden esteiden poistamiseksi **erityisesti asetuksen (EU)
N:o 1315/2013 30 artiklassa määritellyissä kaupunkisolmukohdissa**;
 - v i) toimet turvallisen ja turvaton infrastruktuurin ja liikkumisen varmistamiseksi,
liikenneturvallisuus mukaan lukien, asetuksen (EU) N:o 1315/2013 34 artiklan
mukaisesti;
 - v ii) toimet, joilla parannetaan liikenneinfrastruktuurin kykyä sietää **erityisesti**
ilmastonmuutosta ja luonnonkatastrofeja **sekä kyberturvallisuushkien
sietokykyä**;
 - v iii) toimet, joilla parannetaan liikenneinfrastruktuurin saavutettavuutta **ja
esteettömyyttä kaikissa liikennemuodoissa sekä** kaikkien käyttäjien **ja
erityisesti liikuntarajoitteisten henkilöiden** kannalta, asetuksen (EU)
N:o 1315/2013 37 artiklan mukaisesti;
 - i x) toimet, joilla parannetaan liikenneinfrastruktuurin saavutettavuutta ja
saatavuutta turvallisuus- ja pelastuspalvelutarkoituksiin, **ja toimet, joilla
liikenneinfrastruktuuria mukautetaan ulkorajatarkastustarkoituksiin,
liikennevirtojen helpottamiseksi**.
- c) Edellä 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitetun erityistavoitteen
saavuttamiseksi **ja 11 a artiklan mukaisesti** toimet tai toimiin sisältyvät
erityistoiminnot, joilla tuetaan **sotilaallisiin kuljetuksiin soveltuvia Euroopan laajuisen
liikenneverkon uusia tai olemassa olevia osia liikenneverkon** sopeuttamiseksi
kaksikäyttöinfrastruktuurin vaatimuksiin.

3. Energia-alalla ***ainoastaan*** seuraavat toimet voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea:
- a) asetuksen (EU) N:o 347/2013 14 artiklan mukaiset yhteistä etua koskeviin hankkeisiin liittyvät toimet;
 - b) toimet, joilla tuetaan tämän asetuksen liitteessä olevassa IV osassa määriteltyjä rajatylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla, ***mukaan luettuina innovatiiviset ratkaisut ja uusiutuvan energian varastointi, ja niiden suunnittelua*** edellyttäen, että tämän asetuksen 7 artiklassa säädetty edellytykset täyttyvät.
4. Digitaalitalouden alalla ***ainoastaan*** seuraavat toimet voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea:
- a) ***toimet, joilla tuetaan sellaisten erittäin suuren kapasiteetin verkkojen, myös 5G-järjestelmien, käyttöönottoa, joilla voidaan tarjota gigabittiyhteyksiä alueilla, joilla sijaitsee sosioekonomisia vaikuttajia, sekä pääsyä näihin verkkoihin ja järjestelmiin;***
 - b) toimet, joilla tuetaan erittäin korkealaatuisten paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamista paikallisyhteisöissä maksutta ja ilman syrjiviä ehtoja;
 - c) toimet, joilla tuetaan 5G-järjestelmien keskeytymättömän kattavuuden toteuttamista kaikilla keskeisillä liikenneväylillä, mukaan lukien Euroopan laajuiset liikenneverkot;
 - d) toimet, joilla tuetaan ***uusien*** runkoverkkojen, myös merenalaisten kaapelien, käyttöönottoa ***tai olemassa olevien runkoverkkojen merkittäviä parannuksia*** jäsenvaltioissa ***ja niiden välillä*** sekä unionin ja kolmansien maiden välillä;
 - f) toimet digitaalisen yhteenliitettävyysoinfrastruktuurin vaatimusten toteuttamiseksi rajatylittävien hankkeiden yhteydessä liikenteen tai energian aloilla ja/tai liikenne- tai energiainfrastruktuureihin suoraan liittyvien operatiivisten digitaalisten alustojen tukemiseksi.

Alustava luettelo mahdollisesti avustuskelpoisista hankkeista digitaalitalouden alalla on liitteessä olevassa V osassa.

10 artikla

Synergiat *liikenteen, energian ja digitaalitalouden alojen välillä*

1. Toimet, joilla edistetään **samanaikaisesti** yhden tai useamman tavoitteen toteutumista vähintään kahdella 3 artiklan 2 kohdan a, b tai c alakohdassa säädettyistä aloista, voivat saada tämän asetuksen mukaista unionin rahoitustukea **ja suuremman yhteisrahoitusosuuden 14 artiklan mukaisesti**. Tällaiset toimet on toteutettava työohjelmilla, joissa käsitellään vähintään kahta alaa, jotka sisältävät erityiset myöntämisperusteet ja joita rahoitetaan asianomaisten alojen talousarvion rahoitusosuuksilla.
2. Edellä olevan 9 artiklan mukaisesti avustuskelpoisiin toimiin liikenteen, energian tai digitaalitalouden aloilla voi sisältyä **mihin tahansa muista aloista liittyviä synergiaelementtejä**, jotka eivät ■ liity 9 artiklan 2, 3 tai 4 kohdassa säädettyihin avustuskelpoisiin toimiin, jos ne täyttävät kaikki seuraavat vaatimukset:
 - a) näiden **synergiaelementtien** kustannukset eivät ole yli 20 prosenttia toimen avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista; ja
 - b) nämä **synergiaelementit** liittyvät liikenteen, energian tai digitaalitalouden alaan; ja
 - c) näillä **synergiaelementeillä** voidaan merkittävästi parantaa toimen sosioekonomisia taikka ilmastoon tai ympäristöön liittyviä hyötyjä.

11 artikla

Avustuskelpoiset yhteisöt

1. Varainhoitoasetuksen [197] artiklassa säädettyjen perusteiden lisäksi sovelletaan tässä artiklassa vahvistettuja avustuskelpoisuusperusteita.
2. Avustuskelpoisia ovat seuraavat yhteisöt:
 - a) jäsenvaltioon sijoittautuneet oikeussubjektit, **myös yhteisyritykset**;
 - b) ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan **tai merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille** sijoittautuneet oikeussubjektit;
 - c) unionin oikeuden mukaisesti perustetut oikeussubjektit ja kansainväliset organisaatiot, jos työohjelmissa niin määrätään.

3. Luonnolliset henkilöt eivät ole avustuskelpoisia.
4. Oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, voivat poikkeustapauksissa saada tukea ohjelmasta, jos se on välttämätöntä tietyn *liikenteen, energian ja digitaalitalouden alalla toteutettavan* yhteistä etua koskevan hankkeen tai uusiutuvan energian alalla toteutettavan rajatylittävän hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi.
5. ■ Avustuskelpoisia ovat ainoastaan sellaiset ehdotukset, joita ovat esittäneet yksi tai useampi jäsenvaltio tai, asianomaisten jäsenvaltioiden suostumuksella, kansainväliset järjestöt, yhteisyritykset tai julkiset tai yksityiset yritykset tai elimet, *alueelliset tai paikalliset viranomaiset mukaan lukien. Jos jäsenvaltio ei hyväksy esitettyä ehdotusta, sen on ilmoitettava asiasta.*

Jäsenvaltio voi tietyn työohjelman tai tiettyjen hakemusluokkien osalta päättää, että ehdotuksia voidaan esittää ilman sen hyväksyntää. Tällaisessa tapauksessa tästä ilmoitetaan kyseisessä työohjelmassa ja kyseisissä ehdotuspyynnöissä mainitun jäsenvaltion pyynnöstä.

11 a artikla

TEN-T-verkkojen mukauttamiseen siviili- ja puolustusalan kaksikäyttöön liittyviä toimia koskevat erityiset avustuskelpoisuusvaatimukset

1. *Toimiin, joilla edistetään asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 määritellyn TEN-T-ydinverkon tai kattavan verkon mukauttamista infrastruktuurin siviili- ja puolustusalan kaksikäytön mahdollistamiseksi, sovelletaan seuraavia muita avustuskelpoisuusvaatimuksia:*
- a) ehdotuksia voivat esittää yksi tai useampi jäsenvaltio tai kyseisen jäsenvaltion hyväksynnällä jäsenvaltioihin sijoittautuneet oikeushenkilöt;*
 - b) toimien on koskettava osuuksia tai solmukohtia, jotka jäsenvaltiot ovat yksilöineet neuvoston 20 päivänä marraskuuta 2018 sotilaallista liikkuvuutta varten EU:ssa ja sen ulkopuolella hyväksymien sotilaallisten vaatimusten liitteissä¹ tai muussa tämän jälkeen hyväksytyssä luettelossa ja jäsenvaltioiden sotilaallista liikkuvuutta koskevan*

¹ *ST 13674/18.*

toimintasuunnitelman mukaisesti mahdollisesti määrittelemien ensisijaisten hankkeiden alustavassa luettelossa;

- c) toimet voivat liittyä nykyisen infrastruktuurin osien parantamiseen tai uusien infrastruktuurin osien rakentamiseen ottaen huomioon 2 kohdassa mainitut infrastruktuurivaatimukset;*
- d) toimet, joilla toteutetaan kaksikäytön edellyttämää infrastruktuurin tasoa korkeampi taso, ovat avustuskelpoisia; niiden kustannukset ovat kuitenkin avustuskelpoisia ainoastaan siihen tasoon saakka, joka vastaa kaksikäytön edellyttämää vaatimustasoa. Toimet, jotka liittyvät ainoastaan sotilastarkoituksiin käytettävään infrastruktuuriin, eivät ole avustuskelpoisia;*
- e) tässä artiklassa tarkoitettuja toimia rahoitetaan ainoastaan 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisesta määrästä.*

- 2. Komissio antaa täytäntöönpanosäädöksen, jossa täsmennetään tarvittaessa tiettyihin kaksikäyttöinfrastruktuuria koskeviin toimiin sovellettavat infrastruktuurivaatimukset ja siviili- ja puolustusalan kaksikäyttöinfrastruktuuriin liittyviä toimia koskeva arviointimenettely.*

Komissio voi 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun ohjelman väliarvioinnin jälkeen ehdottaa budjettivallan käyttäjälle varojen, joita ei ole sidottu, siirtämistä 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdasta i alakohtaan.

III LUKU AVUSTUKSET

12 artikla

Avustukset

Avustusten myöntämiseen ohjelmasta ja niiden hallinnointiin sovelletaan varainhoitoasetuksen VIII osaston säännöksiä.

13 artikla

Myöntämisperusteet

1. **Avoimet** myöntämisperusteet on määriteltävä 19 artiklassa tarkoitetuissa työohjelmissa ja ehdotuspyynnöissä ottaen soveltuvassa määrin huomioon **ainoastaan** seuraavat osatekijät:
 - a) taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset, ***mukaan lukien ilmastovaikutus (hankkeen elinkaarihyödyt ja -kustannukset) ja analyysin luotettavuus, kattavuus ja avoimuus;***
 - b) innovaatiot ***ja digitalisaatio***, turvallisuus, yhteentoimivuus ***sekä*** saavutettavuus ***ja esteettömyys muun muassa liikuntarajoitteisten henkilöiden kannalta;***
 - c) rajatylittävä ulottuvuus, ***verkon integrointi ja alueellinen saavutettavuus, myös syrjäisimpien alueiden ja saarien osalta;***
 - c a) eurooppalainen lisäarvo;***
 - d) synergiat liikenteen, energian ja digitaalitalouden alojen välillä;
 - e) toimen toteuttamisvalmius hankkeen suunnitteluvaiheessa;
 - e a) valmista hanketta varten ehdotetun kunnossapitostrategian mielekkyys;***
 - f) ehdotetun toteutussuunnitelman mielekkyys;
 - g) unionin rahoitustuen katalyyttinen vaikutus investointeihin;

- h) tarve ratkaista taloudellisia ongelmia, *joita aiheuttavat esimerkiksi* riittämätön kaupallinen kannattavuus, *suuret alkuvaiheen kustannukset* tai markkinarahoituksen puute;

h a) kaksikäyttöpotentiaali sotilaallisen liikkuvuuden yhteydessä;

- i) yhdenmukaisuus unionin ja kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien kanssa, *energiatehokkuus etusijalle -periaate mukaan lukien.*
2. Kun ehdotuksia arvioidaan myöntämisperusteiden pohjalta, ilmastonmuutoksen kielteisten vaikutusten sietokyky on tarvittaessa otettava huomioon ilmastohaavoittuvuus- ja riskiarvioinnilla, johon sisältyy tarvittavia mukautustoimenpiteitä.
3. Kun ehdotuksia arvioidaan myöntämisperusteiden pohjalta, on varmistettava, että jos työohjelmiin sisältyy ohjelmasta tuettavia toimia, joissa on mukana paikannus-, navigointi- ja ajanmäärittämispalveluteknologiaa, ne ovat teknisesti yhteensopivia EGNOS/Galileon ja Copernicus-ohjelman kanssa.
4. Arvioitaessa liikennealan ehdotuksia 1 kohdassa tarkoitettujen myöntämisperusteiden pohjalta on tarvittaessa varmistettava, että ehdotetut toimet ovat yhdenmukaisia asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklassa säädettyjen käytävän työsuunnitelmien ja täytäntöönpanosäädösten kanssa, sekä otettava huomioon kyseisen asetuksen 45 artiklan 8 kohdan mukaisen käytävästä vastaavan eurooppalaisen koordinaattorin *neuvoa-antava* lausunto. *Arvioinnissa on myös selvitettävä, uhkaako Verkkojen Eurooppa -välineestä rahoitettavien toimien täytäntöönpano häiritä tavara- ja matkustajavirtoja hankkeeseen kuuluvalla osuudella ja onko näitä riskejä lievennetty.*
5. Kun kyseessä ovat toimet, jotka koskevat rajatylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla, työohjelmissa ja ehdotuspyynnöissä määritellyissä myöntämisperusteissa on otettava huomioon 7 artiklan 4 kohdassa säädetty edellytykset.
6. Kun kyseessä ovat yhteistä etua koskeviin digitaalisen yhteenliitettävyyden hankkeisiin liittyvät toimet, työohjelmissa ja ehdotuspyynnöissä määritellyissä myöntämisperusteissa on otettava huomioon 8 artiklan 3 kohdassa säädetty edellytykset.

14 artikla

Yhteisrahoitusosuudet

1. Tutkimusten osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 50 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista. Koheesiorahastosta siirrettävillä määrillä rahoitettavien tutkimusten osalta yhteisrahoitusosuuksiin sovelletaan samoja enimmäismääriä kuin koheesiorahastoon 2 kohdan b alakohdan mukaisesti.
2. Liikennealan töiden osalta sovelletaan seuraavia yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä:
 - a) 3 artiklan 2 kohdan a **alakohdan i** alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 30 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista. Yhteisrahoitusosuudet voidaan korottaa enintään 50 prosenttiin seuraavissa tapauksissa: toimet, jotka liittyvät rajatylittäviin yhteyksiin tämän kohdan c alakohdassa täsmennetyillä edellytyksillä; toimet, joilla tuetaan telemaattisten sovellusten järjestelmiä; **toimet, joilla tuetaan sisävesiväyliä ja rautatiejärjestelmien yhteentoimivuutta**; toimet, joilla tuetaan uutta teknologiaa ja innovaatioita; toimet, joilla tuetaan infrastruktuurin **parantamista turvallisuuden kannalta**; **sekä toimet, joilla liikenneinfrastruktuuria mukautetaan ulkorajatarkastustarkoituksiin**, asiaa koskevan unionin lainsäädännön mukaisesti. Syrjäisimmillä alueilla **toteutettavien toimien yhteisrahoitusosuudet saavat olla enintään 70 prosenttia**;
 - a a) 3 artiklan 2 kohdan a **alakohdan ii** alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 50 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista. Yhteisrahoitusosuudet voidaan korottaa enintään 85 prosenttiin, jos tarvittavat varat siirretään ohjelmaan 4 artiklan 9 kohdan mukaisesti;
 - b) koheesiorahastosta siirrettävien määrien osalta yhteisrahoitusosuuksiin sovelletaan samoja enimmäismääriä kuin koheesiorahastoon siten kuin tarkoitetaan asetuksessa (EU) XXX [yhteisiä säännöksiä koskeva asetus]. Nämä yhteisrahoitusosuudet voidaan korottaa enintään 85 prosenttiin sellaisten toimien osalta, jotka liittyvät rajatylittäviin yhteyksiin tämän kohdan c alakohdassa täsmennetyin edellytyksin, **ja puuttuviin yhteyksiin liittyvien toimien osalta**;
 - c) kun kyseessä ovat rajatylittäviin yhteyksiin liittyvät toimet, a ja b alakohdan mukaisesti korotettuja yhteisrahoituksen enimmäisosuuksia saa soveltaa ainoastaan toimiin, joiden toteutukseen ja suunnitteluun on osoitettu suuressa määrin sisältyvän 13 artiklan

1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun myöntämisperusteen tavoite; tämä voi *esimerkiksi* tarkoittaa yhden hankeyrityksen perustamista, yhteistä hallintorakennetta, kahdenvälistä puitesopimusta tai täytäntöönpanosäädöstä asetuksen (EU) N:o 1315/2013 47 artiklan mukaisesti; ***lisäksi 11 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisiin yhdennettyjen hallinnointirakenteiden, mukaan lukien yhteisyritysten, toteuttamiin hankkeisiin sovellettavaa yhteisrahoitusosuutta voidaan korottaa 5 prosentilla.***

3. Energia-alan töiden osalta sovelletaan seuraavia yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä:

a) 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 50 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista; ***syrjäisimmillä alueilla toteutettavien töiden yhteisrahoitusosuudet saavat olla enintään 70 prosenttia;***

b) Rahoitusosuudet voidaan korottaa enintään 75 prosenttiin sellaisissa yhteistä etua koskevien hankkeiden kehittämistä koskevissa toimissa, jotka asetuksen (EU) N:o 347/2013 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun näytön perusteella tarjoavat merkittävää alueellista tai unionin laajuista toimitusvarmuutta, lisäävät yhteenkuuluvuutta unionissa tai sisältävät huomattavan innovatiivisia ratkaisuja.

4. Digitaalitalouden alan töiden osalta sovelletaan seuraavia yhteisrahoitusosuuksien enimmäismääriä: 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuihin erityistavoitteisiin liittyvien töiden osalta unionin rahoitustuki saa olla enintään 30 prosenttia avustuskelpoisista kokonaiskustannuksista. ***Syrjäisimmillä alueilla toteutettavien töiden yhteisrahoitusosuudet saavat olla enintään 70 prosenttia.*** Yhteisrahoitusosuudet voidaan korottaa 50 prosenttiin saakka sellaisten toimien osalta, joissa on vahva rajatylittävä ulottuvuus, esimerkiksi 5G-järjestelmien keskeytymätön kattavuus kaikilla keskeisillä liikenneväylillä tai runkoverkkojen käyttöönotto jäsenvaltioiden ja unionin ja kolmansien maiden välillä, sekä 75 prosenttiin toimissa, jotka koskevat sosioekonomisten vaikuttajien gigabittiyhteyksien toteuttamista. Paikallisten langattomien yhteyksien tarjoamista paikallisyhteisöissä koskevia toimia, ***jotka toteutetaan vähäisillä avustuksilla, voidaan rahoittaa*** unionin rahoitustuella, joka voi kattaa enintään 100 prosenttia avustuskelpoisista kustannuksista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisrahoituksen periaatteen noudattamista.

5. Edellä 10 *artiklan 1 kohdassa* tarkoitettuihin toimiin sovellettava yhteisrahoituksen enimmäisosuus on korkein kyseisiin aloihin sovellettava yhteisrahoitusosuus. ***Näihin toimiin sovellettavaa yhteisrahoitusosuutta voidaan myös korottaa 10 prosentilla.***

15 artikla

Avustuskelpoiset kustannukset

Varainhoitoasetuksen [186] artiklassa säädettyjen edellytysten lisäksi sovelletaan seuraavia avustuskelpoisuusperusteita:

- a) avustuskelpoisia voivat olla ainoastaan jäsenvaltioissa aiheutuneet menot, paitsi jos yhteistä etua koskeva hanke tai uusiutuvan energian alaa koskeva rajatylittävä hanke liittyy yhden tai useamman tämän asetuksen 5 artiklassa tai 11 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun kolmannen maan alueeseen tai kansainvälisiin vesialueisiin ja toimi on välttämätön asianomaisen hankkeen tavoitteiden saavuttamiseksi;
- b) laite-, varuste- ja infrastruktuurikustannukset, joita pidetään tuensaajan pääomamenoina, voivat olla kokonaisuudessaan avustuskelpoisia;
- c) maan ostoon liittyvät menot eivät ole avustuskelpoisia kustannuksia, ***lukuun ottamatta varoja, jotka on siirretty koheesiorahastosta liikenteen alalla Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä annetun asetuksen (EU) XXX 58 artiklan mukaisesti;***
- d) avustuskelpoisiin kustannuksiin ei sisälly arvonlisäveroa.

16 artikla

Avustusten yhdistäminen muihin rahoituslähteisiin

1. Avustuksia voi käyttää yhdistettyinä rahoitukseen Euroopan investointipankista, kansallisista kehityspankeista tai muista kehitysrahoituslaitoksista ja julkisista rahoituslaitoksista sekä yksityisen sektorin rahoituslaitoksista ja yksityisen sektorin sijoittajilta, julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet mukaan lukien.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu avustusten käyttäminen voidaan toteuttaa kohdennetuilla ehdotuspyynnöillä.

17 artikla

Avustusten määrän pienentäminen tai avustusten lopettaminen

1. Varainhoitoasetuksen [131 artiklan 4 kohdassa] mainittujen perusteiden lisäksi avustuksen määrää voidaan **asianmukaisesti perusteltuja tapauksia lukuun ottamatta** pienentää seuraavin perustein:
 - a) toimi ei ole käynnistynyt **tutkimusten osalta** yhden vuoden kuluessa **ja töiden osalta kahden vuoden kuluessa** avustussopimuksessa mainitusta alkamispäivästä;
 - b) toimen etenemistä koskevan arvioinnin perusteella todetaan, että toimen toteutuksessa on esiintynyt merkittäviä viiveitä, joiden takia toimen tavoitteita ei todennäköisesti saavuteta.
2. **Avustussopimusta** voidaan 1 kohdassa mainittujen perusteiden nojalla **muuttaa tai se voidaan purkaa**.
3. **Ennen kuin tehdään päätös avustuksen määrän pienentämisestä tai avustuksen lopettamisesta, asia on tutkittava perusteellisesti ja kyseisille avustuksen saajille on annettava mahdollisuus esittää huomautuksensa kohtuullisessa määräajassa.**
- 3 a. **Edellä olevan 1 tai 2 kohdan soveltamisen seurauksena vapautuvat maksusitoumusmäärärahat jaetaan 4 artiklan 2 kohdassa säädettyjen vastaavien rahoituspuitteiden mukaisesti ehdotettuihin muihin työohjelmiin.**

18 artikla

Kumulatiivinen, täydentävä ja yhdistetty rahoitus

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös muusta unionin ohjelmasta – myös yhteistyössä hallinnoiduista rahastoista – edellyttäen, että rahoitusosuudet eivät kata samoja kuluja. **Täytäntöönpanossa on noudatettava varainhoitoasetuksen 62 artiklan sääntöjä.** Kumulatiivinen rahoitus ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia, ja unionin eri ohjelmien tuki voidaan laskea suhteutetusti tukiedellytyksiä koskevien asiakirjojen mukaan.

2. Toimet, jotka täyttävät seuraavat kumulatiiviset edellytykset:

- a) ne on arvioitu ohjelman mukaisessa ehdotuspyynnössä;
- b) ne täyttävät kyseisen ehdotuspyynnön vähimmäislaatuvaatimukset;
- c) niitä ei voida rahoittaa kyseisen ehdotuspyynnön puitteissa talousarviorajoitteiden vuoksi,

voivat saada tukea *ilman lisäarviointia* Euroopan aluekehitysrahastosta tai koheesiorahastosta asetuksen (EU) XXX [yhteisiä säännöksiä koskeva asetus] [67 artiklan 5 kohdan] mukaisesti edellyttäen, että kyseiset toimet ovat asianomaisen ohjelman tavoitteiden mukaisia. Sovelletaan sen rahaston sääntöjä, josta tuki myönnetään.

IV LUKU

OHJELMASUUNNITTELU, SEURANTA, ARVIOINTI JA VALVONTA

19 artikla

Työohjelmat

1. Ohjelma toteutetaan varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitetuilla työohjelmilla. ■

1 a. Avoimuuden ja ennakoitavuuden varmistamiseksi ja hankkeiden laadun parantamiseksi komissio hyväksyy ennen 31 päivää joulukuuta 2020 ensimmäiset monivuotiset työohjelmat, joihin sisältyy ehdotuspyyntöjen aikataulu ohjelman kolmelle ensimmäiselle vuodelle, niiden aiheet ja alustava talousarvio sekä tuleva kehys, joka kattaa koko ohjelmakauden.

2. Komissio hyväksyy työohjelmat täytäntöönpanosäädöksellä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään tämän asetuksen 22 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

3. Energia-alalla erityistä huomiota on kiinnitettävä yhteistä etua koskeviin hankkeisiin ja niihin liittyviin toimiin, joiden tavoitteena on edistää energian sisämarkkinoiden yhdentymistä, lopettaa energiaeristyneisyys ja poistaa sähköverkkojen yhteenliittäntöjen pullonkaulat, ja erityisesti on korostettava hankkeita, joilla edistetään vuodelle 2020 asetetun vähintään 10 prosentin yhteenliittäntätavoitteen ja vuodelle 2030 asetetun 15 prosentin yhteenliittäntätavoitteen saavuttamista, ja hankkeita, joilla edistetään energiajärjestelmien synkronointia EU:n verkkojen kanssa.

3 a. Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 200 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä voi tarvittaessa järjestää valintamenettelyn kahdessa vaiheessa seuraavasti:

- a) Hakijat jättävät yksinkertaistetun asiakirjan, jossa esitetään melko lyhyesti tiedot, joiden avulla voidaan suorittaa hankkeiden esivalinta rajattujen perusteiden mukaisesti;**
- b) Ensimmäisestä vaiheesta jatkoon päässeet hakijat toimittavat täydellisen asiakirjan ensimmäisen vaiheen päättyttyä.**

19 a artikla

Unionin rahoitustuen myöntäminen

- 1. Jokaisen 19 artiklassa tarkoitettuun työohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön jälkeen komissio päättää 22 artiklassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen täytäntöönpanosäädöksellä valituille hankkeille tai hankkeiden osille myönnettävän rahoitustuen määrästä. Komissio määrittää niiden täytäntöönpanoa koskevat edellytykset ja menetelmät.**
- 2. Avustussopimusten toteuttamisen aikana komissio ilmoittaa muutoksista avustuksen määrään ja maksettaviin lopullisiin määriin avustuksen saajille ja asianomaisille jäsenvaltioille.**
- 3. Avustuksen saajien on toimitettava asianomaisissa avustussopimuksissa määritellyt raportit ilman jäsenvaltioiden ennakko hyväksyntää. Komissio antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden tutustua niiden alueella toteutettavia toimia koskeviin raportteihin.**

20 artikla

Seuranta ja raportointi

- 1. Indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen yleisten ja erityistavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä olevassa I osassa.**
- 2. Jotta voidaan arvioida ohjelman toteuttamisen edistymistä suhteessa tavoitteisiin, komissiolle siirretään valta antaa 24 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla muutetaan liitteessä olevaa I osaa indikaattorien tarkistamiseksi tai täydentämiseksi, jos sitä pidetään tarpeellisenä,**

ja joilla täydennetään tätä asetusta seuranta- ja arviointipuitteiden vahvistamista koskevilla säännöksillä.

3. Tulosraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot *soveltuvat aikaansaadun edistymisen perusteelliseen analysointiin, myös ilmastomenojen seurantaan, ja ne* kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin varojen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

3 a. Komissio parantaa tätä varten perustettua verkkosivustoa siten, että sillä julkaistaan reaaliaikainen kartta toteutusvaiheessa olevista hankkeista ja niitä koskevat tiedot (vaikutustenarvioinnit, arvo, avustuksen saaja, täytäntöönpanosta vastaava yhteisö, tilanne), ja esittää joka toinen vuosi edistymisraportit. Edistymisraporteissa käsitellään ohjelman täytäntöönpanoa sen 3 artiklassa säädettyjen yleisten ja alakohtaisten tavoitteiden mukaisesti ja selvitetään, onko eri aloilla edetty suunnitellusti, onko talousarviositoumusten kokonaismäärä myönnetyn kokonaismäärän mukainen, ovatko käynnissä olevat hankkeet riittävän lähellä loppuun saattamista, ovatko ne edelleen toteuttamiskelpoisia ja onko niiden toteuttaminen edelleen suotavaa.

21 artikla

Arviointi

1. Arvioinnit on suoritettava oikea-aikaisesti, jotta ne voidaan ottaa huomioon päätöksentekoprosessissa.
2. Ohjelman väliarviointi on suoritettava heti kun ohjelman toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua siitä, kun ohjelman toteuttaminen on käynnistynyt.
3. Komissio suorittaa ohjelman toteuttamisen päätyttyä, kuitenkin viimeistään neljän vuoden kuluttua 1 artiklassa mainitun ajanjakson päättymisestä, ohjelman lopullisen arvioinnin.
4. Komissio toimittaa arviointien päätelmät ja omat huomautuksensa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

22 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa Verkkojen Eurooppa -koordinointikomitea, **joka voi kokoontua eri kokoonpanoissa käsiteltävään aiheen mukaan**. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.

23 artikla

Delegoidut säädökset

1. Siirretään komissiolle valta antaa tämän asetuksen 24 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla
 - a) **■** vahvistetaan seuranta- ja arviointipuitteet **liitteessä olevassa I osassa vahvistettujen indikaattorien perusteella;**
 -
 - d) **täydennetään** liitteessä olevaa IV osaa koskien rajatylittävien hankkeiden yksilöintiä uusiutuvan energian alalla; **laaditaan luettelo hankkeista, jotka on valittu rajatylittäviksi hankkeiksi uusiutuvan energian alalla, ja päivitetään luetteloa.**
2. **Jollei Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklan toisesta kohdasta muuta johdu, siirretään komissiolle valta antaa tämän asetuksen 24 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla**
 - a) **muutetaan liitteessä olevaa III osaa koskien liikenteen ydinverkkokäytävien määrittelyä; ja ennalta yksilöityjen kattavan verkon osuuksien määrittelyä;**
 - b) **muutetaan liitteessä olevaa V osaa koskien yhteistä etua koskevien digitaalisen yhteenliitettävyyden hankkeiden määrittelyä.**

24 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artikkelissa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 31 päivään joulukuuta 2028 saakka 23 artikkelissa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.

3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 23 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 23 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

25 artikla

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys (erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia) tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa eri kohderyhmille, tiedotusvälineet ja suuri yleisö mukaan lukien.
 2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat ohjelmaa ja sen toimia ja tuloksia. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia painopisteitä koskevaa komission tiedottamista sikäli kuin painopisteet liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.
- 2 a. *On taattava korkea avoimuuden taso ja varmistettava julkinen kuuleminen sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.***

26 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen mukaisella päätöksellä tai jonkin muun oikeudellisen välineen nojalla, sen on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta näihin kuuluu oikeus tehdä tutkimuksia, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetyt paikan päällä suoritettavat todentamiset ja tarkastukset mukaan lukien.

VI LUKU
SIIRTYMÄ- JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

27 artikla

Kumoaminen ja siirtymäsäännökset

1. Kumotaan asetukset (EU) N:o 1316/2013 ja (EU) N:o 283/2014.
2. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia niiden päättämiseen saakka noudattaen asetusta (EU) N:o 1316/2013, jota sovelletaan kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.

Komissio arvioi asetuksen (EU) N:o 347/2013 tuloksellisuutta ja politiikkojen johdonmukaisuutta ja toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennen 31 päivää joulukuuta 2020 arvioinnin, joka sisältää tämän uudelleentarkastelun tulokset. Komissio käsittelee arvioinnissa muun muassa vuotta 2030 koskevia unionin energia- ja ilmastotavoitteita, EU:n hiilestä irtautumista koskevaa pitkän aikavälin sitoumusta ja energiatehokkuus etusijalle -periaatetta. Arviointiin voidaan tarvittaessa liittää lainsäädäntöehdotus tämän asetuksen tarkistamiseksi.

3. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menoja, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen ohjelman ja sen edeltäjän, asetuksen (EU) N:o 1316/2013 mukaisen Verkkojen Eurooppa -välineen, mukaisesti hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.
4. Talousarvioon voidaan tämän asetuksen 4 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kulujen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027.

28 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja

LIITE

I OSA – INDIKAATTORIT

Ohjelmaa seurataan tarkasti sellaisten indikaattoreiden perusteella, joiden tarkoituksena on mitata, missä määrin ohjelman yleiset ja erityistavoitteet on saavutettu, sekä hallinnollisten rasitteiden ja kustannusten minimoimiseksi. Tätä varten kerätään tietoja seuraavista avainindikaattoreista.

Alat	Erityistavoitteet	Indikaattorit
Liikenne	Tehokkaat, yhteenliitetyt <i>ja multimodaaliset</i> verkot ja infrastruktuuri älykkäälle, <i>yhteentoimivalle</i> , kestäväälle, osallistavalle, <i>esteettömälle</i> , turvalliselle ja turvatulle liikkuvuudelle	Verkkojen Eurooppa -välineen tuella käsiteltyjen rajatylittävien ja puuttuvien yhteyksien lukumäärä (mukaan lukien TEN-T-ydinverkon <i>ja kattavan verkon</i> kaupunkisolmukohtia, <i>alueellisia rajatylittäviä rautatieyhteyksiä, multimodaalikeskuksia</i> , merisatamia, sisävesisatamia, <i>lentoasemayhteyksiä</i> ja rautatie-/maantietermiinaaleja koskevat toimet)
		Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen liikenteen digitalisaatiota edistävien toimien lukumäärä, <i>erityisesti ERTMS:n, RIS:n, ITS:n, VTMS:n/e-Maritimen ja SESARin käyttöönotto</i>
		Verkkojen Eurooppa -välineen tuella rakennettujen tai uudistettujen vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelupisteiden lukumäärä
		Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen

		liikenteen turvallisuutta edistävien toimien lukumäärä
		<i>Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään liikenteen esteettömyyttä liikuntarajoitteisten henkilöiden kannalta</i>
		<i>Verkkojen Eurooppa -välineestä tuettujen rautateiden tavaraliikenteen melua vähentävien toimien lukumäärä</i>
	<i>Mukauttaminen siviili- ja sotilasalan kaksikäyttöön soveltuvaan liikenneinfrastruktuuriin</i>	Niiden liikenneinfrastruktuurin osatekijöiden lukumäärä, joita on mukautettu <i>siviili- ja sotilasalan kaksikäytön</i> tarpeisiin

Energia	Yhteenliitettävyyden ja markkinaintegraation edistäminen	Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään hankkeita jäsenvaltioiden verkkojen yhteenliittämiseksi ja sisäisten rajoitteiden poistamiseksi
	Energian toimitusvarmuus	Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään hankkeita häiriönsietokykyisen kaasuverkon turvaamiseksi
		Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään verkkojen digitalisaatiota ja muuttamista älyverkoiksi sekä energian varastointikapasiteetin lisäämistä
	Kestävä kehitys mahdollistamalla irtautuminen hiilestä	Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään uusiutuvista lähteistä tuotetun energian määrän lisäämistä energiajärjestelmissä
		Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvan energian alalla
Digitaalitalous	Digitaalisen yhteenliitettävyyden infrastruktuurin käyttöönoton edistäminen kaikkialla Euroopassa	Uudet yhteydet erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin sosioekonomisille vaikuttajille ja erittäin korkealaatuiset yhteydet paikallisyhteisöille
		Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, jotka mahdollistavat 5G-

		yhteydet liikenneväylillä
		Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, jotka mahdollistavat uudet yhteydet erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin
		Niiden Verkkojen Eurooppa -toimien lukumäärä, joilla edistetään energia- ja liikennealojen digitalisaatiota

II OSA: OHJEELLISET PROSENTTIOSUUDET LIIKENTEEN ALALLA

Talousarviovarat, joita tarkoitetaan 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa, jaetaan seuraavasti:

60 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa lueteltuihin toimiin: "Tehokkaisiin, yhteenliitettyihin ja multimodaalisiin verkkoihin liittyvät toimet";

40 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa lueteltuihin toimiin: "Älykkääseen, kestävään, osallistavaan, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen liittyvät toimet".

Talousarviovarat, joita tarkoitetaan 4 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa, jaetaan seuraavasti:

85 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa lueteltuihin toimiin: "Tehokkaisiin, yhteenliitettyihin ja multimodaalisiin verkkoihin liittyvät toimet";

15 prosenttia 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa lueteltuihin toimiin: "Älykkääseen, kestävään, osallistavaan, turvalliseen ja turvattuun liikkuvuuteen liittyvät toimet".

Tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa lueteltujen toimien tapauksessa **85** prosenttia talousarviovaroista olisi osoitettava toimiin ■ ydinverkossa ■ ja 15 prosenttia toimiin kattavassa verkossa.

III OSA: LIIKENTEEN YDINVERKKOKÄYTÄVÄT JA RAJATYLITTÄVÄT YHTEYDET KATTAVASSA VERKOSSA

1. Ydinverkkokäytävät ja alustava luettelo ennalta yksilöidyistä rajatylittävistä yhteyksistä ja puuttuvista yhteyksistä

Ydinverkkokäytävä ”Atlanti”		
Suuntaus	Gijón – León – Valladolid A Coruña – Vigo – Orense – León Zaragoza – Pamplona/Logroño – Bilbao Teneriffa / Gran Canaria – Huelva / Sanlúcar de Barrameda – Sevilla – Córdoba Algeciras – Bobadilla – Madrid Sines/Lissabon – Madrid – Valladolid Lissabon – Aveiro – Leixões/Porto – Dourojoki Shannon Foynes / Dublin / Cork – Le Havre – Rouen – Pariisi Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/Bordeaux – <i>Toulouse</i>/Tours – Pariisi – Metz – Mannheim/Strasbourg <i>Shannon Foynes / Dublin / Cork</i> – Saint Nazaire – Nantes – Tours – <i>Dijon</i>	
Rajatylittävät yhteydet	Evora – Merida	Rautatiet
	Vitoria-Gasteiz – San Sebastián – Bayonne – Bordeaux	
	Aveiro – Salamanca	
	Dourojoki (Navegável do Douro)	Sisävesiväylät

	kautta)	
<i>Puuttuvat yhteydet</i>	<i>Yhteentoimivat muun kuin UIC-raideleveyden radat Iberian niemimaalla</i>	<i>Rautatiet</i>

Ydinverkkokäytävä ”Itämeri – Adrianmeri”		
Suuntaus	Gdynia – Gdańsk – Katowice/Ślasków Gdańsk – Varsova – Katowice/ <i>Krakova</i> Katowice – Ostrava – Brno – Wien Szczecin/Świnoujście – Poznań – Wrocław – Ostrava Katowice – <i>Bielsko-Biala</i> – Žilina – Bratislava – Wien Wien – Graz – Villach – Udine – Trieste Udine – Venetsia – Padova – Bologna – Ravenna – Ancona Graz – Maribor – Ljubljana – Koper/Trieste	
Rajatylyttävät <i>yhteydet</i>	Katowice/Opole – Ostrava – Brno Katowice – Žilina Bratislava – Wien Graz – Maribor <i>Venetsia</i> – Trieste – Divača – <i>Ljubljana</i>	Rautatiet
	Katowice – Žilina Brno – Wien	Maantiet
<i>Puuttuvat yhteydet</i>	Gloggnitz – Mürzzuschlag: Semmeringin pohjatunneli Graz – Klagenfurt: Koralmmin rautatiet ja tunneli Koper – Divača	Rautatiet

Ydinverkkokäytävä ”Välimeri”		
Suuntaus	Algeciras – Bobadilla –Madrid – Zaragoza – Tarragona Madrid – Valencia – Sagunto – Teruel – Zaragoza Sevilla – Bobadilla – Murcia Cartagena – Murcia – Valencia – Tarragona / Palma de Mallorca – Barcelona Tarragona – Barcelona – Perpignan – Narbonne – Toulouse/Marseille – Genova/Lyon – La Spezia /Torino – Novara – Milano – Bologna/Verona – Padova – Venetsia – Ravenna/Trieste/Koper – Ljubljana – Budapest Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – Ukrainan raja	
Rajatyhtävät	Barcelona – Perpignan	Rautatiet
	Lyon – Torino: pohjatunneli ja liityntäyhteydet	
	Nizza – Ventimiglia	
	Venetsia – Trieste – Divača – Ljubljana	
	Ljubljana – Zagreb	
	Zagreb – Budapest	
	Budapest – Miskolc – Ukrainan raja	
	Lendava – Letenye	Maantiet
	Vásárosnamény – Ukrainan raja	
Puuttuvat yhteydet	Almería – Murcia	Rautatiet

	<i>Yhteentoimivat muun kuin UIC-raideleveyden radat Iberian niemimaalla</i>	
	Perpignan – Montpellier	
	Koper – Divača	
	Rijeka – Zagreb	
	Milano – Cremona – Mantova – Porto Levante / Venetsia – Ravenna/Trieste	Sisävesiväylät

Ydinverkkokäytävä ”Pohjanmeri–Itämeri”		
Suuntaus	Luulaja – Helsinki – Tallinna – Riika Ventspils – Riika Riika – Kaunas Klaipeda – Kaunas – Vilna Kaunas – Varsova Valko-Venäjän raja – Varsova – Łódź/Poznań – Frankfurt/Oder – Berliini – Hampuri – Kiel Łódź – Katowice/Wrocław Ukrainan raja – Rzeszów – Katowice – Wrocław – Falkenberg – Magdeburg Szczecin/Świnoujście – Berliini – Magdeburg – Braunschweig – Hannover Hannover – Bremen – Bremerhaven/Wilhelmshaven Hannover – Osnabrück – Hengelo – Almelo – Deventer – Utrecht Utrecht – Amsterdam Utrecht – Rotterdam – Antwerpen Hannover/Osnabrück – Köln – Antwerpen	
Rajatyöttävät yhteydet	Tallinna – Riika – Kaunas – Varsova: Rail Baltica uusi täysin yhteentoimiva UIC-raideleveyden rata	Rautatiet
	Świnoujście/Szczecin – Berliini	Rautatiet/sisävesiväylät

	Via Baltica -käytävä EE-LV-LT-PL	Maantiet
<i>Puuttuvat yhteydet</i>	Kaunas – Vilna: <i>osa Rail Baltican uudesta täysin yhteentoimivasta UIC-raideleveyden radasta</i>	Rautatiet
	Varsova/Idzikowice – Poznań/Wrocław, mukaan lukien yhteydet suunniteltuun liikenteen keskukseen	
	Kielin kanava	Sisävesiväylät
	Berliini – Magdeburg – Hannover; Mittellandkanal; läntisen Saksan kanavat	
	Rein, Waal	
	Noordzeekanaal, IJssel, Twentekanaal	
Ydinverkkokäytävä ”Pohjanmeri–Välimeri”		
Suuntaus	<i>Yhdistyneen kuningaskunnan raja</i> – Dublin – Shannon Foynes / Cork <i>Shannon Foynes / Dublin / Cork – Le Havre / Calais /</i> <i>Dunkerque / Zeebrugge / Terneuzen / Gent /</i> <i>Antwerpen / Rotterdam / Amsterdam</i> ■ ■ <i>Yhdistyneen kuningaskunnan raja</i> – Lille – Bryssel Amsterdam – Rotterdam – Antwerpen – Bryssel – Luxemburg	

	Luxemburg – Metz – Dijon – Macon – Lyon – Marseille Luxemburg – Metz – Strasbourg – Basel Antwerpen/Zeebrugge – Gent – <i>Calais</i> /Dunkerque/Lille – Pariisi – <i>Rouen– Le Havre</i>	
<i>Rajatyhtävät yhteydet</i>	Bryssel – Luxemburg – Strasbourg	Rautatiet
	Terneuzen – Gent	Sisävesiväylät
	Seine – Escaut’n verkosto ja siihen liittyvät Seine-, Escaut- ja Maasjokien vesistöalueet	
	Rein–Scheldt-käytävä	
<i>Puuttuvat yhteydet</i>	Albert-kanava ja Bocholt-Herentals-kanava 	Sisävesiväylät

Ydinverkkokäytävä ”Itäinen Välimeri”		
Suuntaus	Hampuri – Berliini Rostock – Berliini – Dresden Bremerhaven/Wilhelmshaven – Magdeburg – Dresden Dresden – Ústí nad Labem – Mělník/Praha – Lysá nad Labem / Poříčany – Kolín Kolín – Pardubice – Brno – Wien/Bratislava – Budapest – Arad – Timișoara – Craiova – Calafat – Vidin – Sofia Sofia – Serbian raja / Pohjois-Makedonian raja Sofia – Plovdiv – Burgas / Turkin raja Turkin raja – Alexandroupoli – Kavala – Thessaloniki – Ioannina – Kakavia/Igoumenitsa Pohjois-Makedonian raja – Thessaloniki Sofia – Thessaloniki – Ateena – Piraeus/Ikonio – Heraklion – Lemesos (Vasiliko) – Lefkosia/Larnaka Ateena – Patras/Igoumenitsa	
	Rajatyhteydet Dresden – Praha/Kolín Wien/Bratislava – Budapest Békéscsaba – Arad – Timișoara Craiova – Calafat – Vidin – Sofia – Thessaloniki Sofia – Serbian raja / Pohjois-Makedonian raja	Rautatiet

	Turkin raja – Alexandropouli	
	<i>Pohjois-Makedonian</i> raja – Thessaloniki	
	Ioannina – Kakavia (Albanian raja)	Maantiet
	<i>Drobeta-Turnu Severin / Craiova – Vidin – Montana</i>	
	<i>Sofia – Serbian raja</i>	
	Hampur – Dresden – Praha – Pardubice	Sisävesiväylät
I	I	

Ydinverkkokäytävä ”Rein–Alpit”		
Suuntaus	Genova – Milano – Lugano – Basel Genova – Novara – Brig – Bern – Basel – Karlsruhe – Mannheim – Mainz – Koblenz – Köln Köln – Düsseldorf – Duisburg – Nijmegen/Arnhem – Utrecht – Amsterdam Nijmegen – Rotterdam – Vlissingen Köln – Liège – Bryssel – Gent Liège – Antwerpen – Gent – Zeebrugge	
<i>Rajatylittävät yhteydet</i>	Zevenaar – Emmerich – Oberhausen	Rautatiet
	Karlsruhe – Basel	
	Milano/Novara – Sveitsin raja	
	Basel – Antwerpen/Rotterdam – Amsterdam	Sisävesiväylät
<i>Puuttuvat yhteydet</i>	Genova – Tortona / Novi Ligure	Rautatiet
	<i>Zeebrugge – Gent</i>	

<i>Ydinverkkokäytävä ”Rein–Tonava”</i>		
<i>Suuntaus</i>	Strasbourg – Stuttgart – München – Wels/Linz	
	Strasbourg – Mannheim – Frankfurt – Würzburg – Nürnberg – Regensburg – Passau – Wels/Linz	
	München/Nürnberg – Praha – Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – Ukrainan raja	
	Wels/Linz – Wien – Bratislava – Budapest – Vukovar	
	Wien/Bratislava – Budapest – Arad – <i>Moravița</i> /Brașov/Craiova – Bukarest – <i>Giurgiu</i> /Constanța – Sulina	
<i>Rajatyliittävät yhteydet</i>	München – Praha	Rautatiet
	Nürnberg – Plzeň	
	München – Mühldorf – Freilassing – Salzburg	
	Strasbourg – Kehl Appenweier	
	Hranice – Žilina	
	<i>Košice – Ukrainan raja</i>	
	Wien – Bratislava/Budapest	
	Bratislava – Budapest	
	Békéscsaba – Arad – <i>Timișoara</i> – <i>Serbian raja</i>	
	<i>Bukarest – Giurgiu – Ruse</i>	
	Tonava (Kehlheim – Constanța/Midia/Sulina) ja siihen	Sisävesiväylät

	liittyvät <i>Váh-</i> , Sava- ja Tiszajokien vesistöalueet	
	Zlín – Žilina	Maantiet
	<i>Timișoara – Serbian raja</i>	Maantiet
<i>Puuttuvat yhteydet</i>	Stuttgart – Ulm	Rautatiet
	Salzburg – Linz	
	■ Craiova – <i>Bukarest</i>	
	<i>Arad – Sighișoara – Brașov – Predeal</i>	
Ydinverkkokäytävä ”Skandinavia–Välimeri”		
Suuntaus	Venäjän raja – Hamina/Kotka – Helsinki – Turku/Naantali – Tukholma – Örebro (<i>Hallsberg</i>) / <i>Linköping</i> – Malmö Narvik/Oulu – Luulaja – Uumaja – Tukholma / <i>Örebro (Hallsberg)</i> Oslo – Göteborg – Malmö – Trelleborg Malmö – Kööpenhamina – Fredericia – Århus – Aalborg – Hirtshals/Frederikshavn Kööpenhamina – Kolding/Lyypekki – Hampuri – Hannover Bremerhaven – Bremen – Hannover – Nürnberg Rostock – Berliini – Halle/ <i>Leipzig</i> – <i>Erfurt</i> – München Nürnberg – München – Innsbruck – Verona – Bologna – Ancona/Firenze Livorno / La Spezia – Firenze – Rooma – Napoli – Bari – Taranto – Valletta/ <i>Marsaxlokk</i>	

	<i>Cagliari</i> – Napoli – Gioia Tauro – Palermo/Augusta – Valletta/ <i>Marsaxlokk</i>	
<i>Rajatyliittävät yhteydet</i>	Venäjän raja – Helsinki	Rautatiet
	Kööpenhamina – Hampuri: Fehmarninsalmen kiinteän yhteyden liityntäyhteydet	
	München – Wörgl – Innsbruck – Fortezza – Bolzano – Trento – Verona: Brennerin pohjatunneli ja sen liityntäyhteydet	
	<i>Göteborg – Oslo</i>	
	Kööpenhamina – Hampuri: Fehmarninsalmen kiinteä yhteys	Rautatiet/maantiet

2. *Alustava luettelo* ennalta *yksilöidyistä rajatylittävistä yhteyksistä* kattavassa verkossa

Tämän asetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin rajatylittäviin osuuksiin kattavassa verkossa sisältyvät erityisesti seuraavat osuudet:

Dublin/Letterkenny – <i>Yhdistyneen kuningaskunnan raja</i>	Maantiet
Pau – Huesca	Rautatiet
Lyon – Sveitsin raja	Rautatiet
Athus – Mont-Saint-Martin	Rautatiet
<i>Breda – Venlo – Viersen – Duisburg</i>	<i>Rautatiet</i>
Antwerpen – Duisburg	Rautatiet
Mons – Valenciennes	Rautatiet
Gent – Terneuzen	Rautatiet
Heerlen – Aachen	Rautatiet
Groningen – Bremen	Rautatiet
Stuttgart – Sveitsin raja	Rautatiet
<i>Gallarate / Sesto Calende – Sveitsin raja</i>	<i>Rautatiet</i>
Berliini – Rzepin/Horka – Wrocław	Rautatiet
Praha – Linz	Rautatiet
Villach – Ljubljana	Rautatiet
Pivka – Rijeka	Rautatiet
Plzeň – České Budějovice – Wien	Rautatiet
Wien – Győr	Rautatiet

Graz – <i>Celldömölk</i> – Győr	Rautatiet
Neumarkt – Kallham – Mühldorf	Rautatiet
Meripihkakäytävä PL-SK-HU	Rautatiet
Via Karpatia -käytävä Valko-Venäjän/Ukrainan raja-PL-SK-HU-RO	Maantiet
<i>Focșani – Moldovan raja</i>	<i>Maantiet</i>
Budapest – Osijek – Svilaj (Bosnia ja Hertsegovinan raja)	Maantiet
Faro – Huelva	Rautatiet
Porto – Vigo	Rautatiet
Giurgiu – Varna ■	Rautatiet
Svilengrad – Pithio	Rautatiet

3. *Niissä jäsenvaltioissa sijaitsevat kattavan verkon osat, joilla ei ole maarajaa toisen jäsenvaltion kanssa*

IV OSA: RAJATYLITTÄVIEN HANKKEIDEN YKSILOINTI UUSIUTUVAN ENERGIAN ALALLA

1. Uusiutuvan energian alaa koskevien rajatylittävien hankkeiden tavoite

Rajatylittävillä hankkeilla uusiutuvan energian alalla on edistettävä jäsenvaltioiden rajatylittävää yhteistyötä uusiutuvia energialähteitä koskevan suunnittelun ja kehittämisen sekä niiden kustannustehokkaan hyödyntämisen alalla *sekä helpotettava niiden integrointia energian varastointijärjestelmillä, millä edistetään hiilestä irtautumista koskevaa unionin pitkän aikavälin strategiaa.*

2. Yleiset perusteet

Jotta hanketta voidaan pitää rajatylittävänä hankkeena uusiutuvan energian alalla, sen on täytettävä kaikki seuraavat yleiset perusteet:

- a) sen on sisällyttävä direktiivin *(EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklan* mukaiseen *vähintään kahden jäsenvaltion* ja/tai *vähintään yhden jäsenvaltion ja kolmannen maan tai* kolmansien maiden väliseen yhteistyösopimukseen tai muuhun järjestelyyn;
- b) siitä on oltava seurauksena kustannussäästöjä uusiutuvien energialähteiden käyttöön otossa ja/tai hyötyjä järjestelmäintegraation, toimitusvarmuuden tai innovoinnin kannalta verrattuna yhden osallistuvan jäsenvaltion yksin toteuttamaan vastaavaan hankkeeseen *tai uusiutuvaa energiaa koskevaan hankkeeseen;*
- c) yhteistyön mahdolliset yleiset hyödyt ylittävät sen kustannukset, myös pitkällä aikavälillä, siten kuin on arvioitu 3 kohdassa tarkoitetun kustannus-hyötyanalyysin pohjalta ja soveltaen [7] artiklassa tarkoitettuja menetelmiä.

3. Kustannus-hyötyanalyysi

- a) energiantuotannon kustannukset;
- b) järjestelmäintegraation kustannukset;
- c) tukikustannukset;
- d) kasvihuonekaasupäästöt;

e) toimitusvarmuus;

- f) ilmansaasteet ja muu paikallinen saastuminen, ***kuten vaikutukset paikalliseen luontoon ja ympäristöön;***
- g) innovaatiot.

4. Menettely

- 1) Direktiivin (EU) 2018/2001 8, 9, 11 ja 13 artiklan mukaisen ***vähintään kahden jäsenvaltion*** ja/tai ***vähintään yhden jäsenvaltion ja kolmannen maan tai*** kolmansien maiden välisen yhteistyösopimuksen tai muun järjestelyn mukaiseksi rajatylittäväksi hankkeeksi uusiutuvan energian alalla mahdollisesti kelpuutettavan hankkeen toteuttajien, jäsenvaltiot mukaan lukien, jotka hakevat uusiutuvan energian alaa koskevan rajatylittävän hankkeen asemaa, on tehtävä komissiolle hakemus, joka koskee valintaa rajatylittäväksi hankkeeksi uusiutuvan energian alalla. Hakemukseen on sisällyttävä tiedot, joiden perusteella komissio voi arvioida hankkeen suhteessa 2 ja 3 kohdassa esitettyihin perusteisiin 7 artiklassa tarkoitettujen menetelmien mukaisesti.

Komissio varmistaa, että hankkeiden toteuttajilla on mahdollisuus hakea uusiutuvan energian alaa koskevan rajatylittävän hankkeen asemaa vähintään kerran vuodessa.

- 2) ***Komissio perustaa rajatylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla käsittelevän ryhmän, jossa on yksi edustaja kustakin jäsenvaltiosta ja yksi komission edustaja, ja toimii sen puheenjohtajana. Ryhmä hyväksyy työjärjestyksensä.***
- 3) ***Komissio järjestää vähintään kerran vuodessa rajatylittävien hankkeiden valintaprosessin ja toimittaa arvioinnin jälkeen 3 kohdassa mainitulle ryhmälle luettelon uusiutuvan energian alaa koskeviksi rajatylittäviksi hankkeiksi kelpuutettavista hankkeista, jotka täyttävät 7 artiklassa ja 5 kohdassa vahvistetut perusteet.***

- 4) *Edellä 3 kohdassa tarkoitettulle ryhmälle on annettava komission toimittamaan luetteloon sisältyvistä kelpuutettavista hankkeista asiaankuuluvat muut kuin kaupallisesti arkaluonteiset tiedot, jotka koskevat seuraavia perusteita:*
- *vahvistus siitä, että kaikki hankkeet täyttävät kelpoisuus- ja valintaperusteet;*
 - *tiedot yhteistyömekanismista, johon hanke liittyy, ja tiedot siitä, missä määrin yksi tai useampi jäsenvaltio tukee hanketta;*
 - *kuvaus hankkeen tavoitteesta, myös arvioitu kapasiteetti (kW) ja uusiutuvan energian tuotanto (kW/vuosi), jos se on tiedossa, sekä hankkeen kokonaiskustannukset ja avustuskelpoiset kustannukset euroina;*
 - *tiedot odotetusta lisäarvosta EU:lle tässä liitteessä olevan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti ja ennakoiduista kustannuksista ja hyödyistä sekä tiedot odotetusta EU:n tason lisäarvosta tässä liitteessä olevan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti.*
- 5) *Ryhmä voi tarvittaessa kutsua kokouksiinsa avustuskelpoisten hankkeiden toteuttajia, avustuskelpoisiin hankkeisiin osallistuvia kolmansia maita ja muita asiaankuuluvia sidosryhmiä.*
- 6) *Ryhmä sopii arvioinnin tulosten perusteella luonnoksesta 8 kohdan mukaisesti hyväksyttäväksi niiden hankkeiden luetteloksi, joita on esitetty rajatylittäviksi hankkeiksi uusiutuvan energian alalla.*
- 7) *Komissio hyväksyy valittujen uusiutuvan energian alaa koskevien rajatylittävien hankkeiden lopullisen luettelon delegoidulla säädöksellä 7 kohdassa tarkoitetun luetteloluonnoksen perusteella ja ottaen huomioon 10 kohdan ja julkaisee valittujen uusiutuvan energian alaa koskevien rajatylittävien hankkeiden luettelon verkkosivustollaan. Luetteloa tarkastellaan tarvittaessa uudelleen vähintään kahden vuoden välein.*

- 8) *Ryhmä seuraa lopullisessa luettelossa olevien hankkeiden toteutusta ja esittää suosituksia siitä, miten niiden toteutuksessa mahdollisesti ilmenevät viipeet voitaisiin poistaa. Valittujen hankkeiden toteuttajien on tätä varten annettava tietoa hankkeidensa toteuttamisesta.*
- 9) Valitessaan rajatylittäviä hankkeita uusiutuvan energian alalla ■ komissio pyrkii varmistamaan asianmukaisen maantieteellisen tasapainon yksilöitäessä *tällaisia* hankkeita ■ . Hankkeiden yksilöinnissä voi käyttää alueellisia ryhmittymiä.
- 10) Hanketta ei pidä valita rajatylittäväksi hankkeeksi uusiutuvan energian alalla tai siltä on peruutettava tällaisen hankkeen asema, jos arviointi on ratkaisevilta osin perustunut väärin tietoihin tai jos hanke ei ole unionin lainsäädännön mukainen.

■

V OSA – YHTEISTÄ ETUA KOSKEVAT HANKKEET DIGITAALISEN YHTEENLIITETTÄVYYSINFRASTRUKTUURIN ALALLA

1. Gigabittiyhteydet, *myös 5G-yhteydet ja muut kehittyneet yhteydet*, sosioekonomisille vaikuttajille

Etusijalle on asetettava toimet, joissa otetaan huomioon sosioekonomisten vaikuttajien tehtävät, yhteyksien mahdollistamien digitaalisten palvelujen ja sovellusten merkittävyys sekä mahdolliset sosioekonomiset hyödyt kansalaisille, yrityksille ja paikallisyhteisöille, mukaan lukien *aikaansaatu peittoalueen kasvu, kotitaloudet mukaan lukien*. Saatavilla olevat varat on jaettava maantieteellisesti tasapainoisesti jäsenvaltioiden kesken.

Etusijalle on asetettava toimet, joilla edistetään *gigabittiyhteyksiä, myös 5G-yhteyksiä ja muita kehittyneitä yhteyksiä*

- ■ sairaaloille ja terveystieteille terveydenhuoltojärjestelmän digitalisaation tavoitteen mukaisesti ja jotta voidaan parantaa EU:n kansalaisten hyvinvointia ja muuttaa sitä, miten potilaat saavat terveys- ja hoitopalveluja¹;
- *koulutus- ja tutkimuskeskuksille muun muassa suurteholaskennan, pilvisovellusten ja massadatan käytön helpottamista ja* digitaalisen kuilun kaventamista koskevan tavoitteen mukaisesti ja koulutusjärjestelmien innovoimiseksi, oppimistulosten parantamiseksi sekä tasavertaisuuden ja tehokkuuden parantamiseksi²;
- *5G-laajakaistayhteyksien keskeytymättömän kattavuuden laajentamiseksi kaikille kaupunkialueille vuoteen 2025 mennessä.*

¹ Ks. myös komission tiedonanto terveys- ja hoitoalan digitaalimurroksen edellytyksistä digitaalisilla sisämarkkinoilla: kansalaisten voimaannuttaminen ja terveemmän yhteiskunnan rakentaminen (COM(2018)0233).

² Ks. myös komission tiedonanto digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta (COM(2018)0022).

2. Langattomat yhteydet paikallisyhteisöissä

Toimien, joiden tavoitteena on paikallisten langattomien yhteyksien tarjoaminen maksutta ja syrjimättömin ehdoin paikallisissa julkisen elämän keskuksissa, mukaan lukien julkiset yleisölle avoimet ulkotilat, joilla on suuri merkitys paikallisyhteisöjen julkisessa elämässä, on täytettävä seuraavat edellytykset, jotta niille voidaan myöntää rahoitusta:

- niiden toteuttaja on jäljempänä tarkoitettu julkisen sektorin elin, joka kykenee suunnittelemaan paikallisten langattomien liityntäpisteiden asennuksen julkisiin sisä- tai ulkotiloihin ja valvomaan sitä sekä varmistamaan toimintakustannusten rahoittamisen vähintään kolmen vuoden ajan;
- niiden on perustuttava erittäin suuren kapasiteetin digitaalisiin verkkoihin, jotka mahdollistavat käyttäjille erittäin laadukkaat internetyhteydet, jotka:
- ovat maksuttomia ja perustuvat syrjimättömyyteen, ovat helposti saatavilla ja suojattuja sekä perustuvat uusimpiin ja parhaiten saatavilla oleviin laitteisiin, joilla voidaan tarjota käyttäjille nopeita yhteyksiä; ja
- tukevat innovatiivisten digitaalisten palvelujen *laajaa ja syrjimätöntä* saatavuutta;
- niissä on käytössä komission määrittämä yhteinen visuaalinen identiteetti ja yhteys siihen liittyviin *monikielisiin* verkkotyökaluihin;
- *synergiaetujen saavuttamiseksi, kapasiteetin lisäämiseksi ja käyttäjäkokemuksen parantamiseksi näillä toimilla on helpotettava direktiivin EU/2018/1972 määritelmän mukaisten 5G-valmiudet tarjoavien pienalueen langattomien liityntäpisteiden käyttöönottoa;*
- niissä sitoudutaan hankkimaan tarvittavat välineet ja/tai asennuspalvelut sovellettavan lainsäädännön mukaisesti siten, että hankkeet eivät kohtuuttomasti vääristä kilpailua.

Rahoitustukea myönnetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2102¹ 3 artiklan 1 alakohdassa määritellyille julkisen sektorin elimille, jotka osallistuvat kansallisen

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2102, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta (EUVL L 327, 2.12.2016, s. 1).

lainsäädännön mukaisesti maksuttomien ja käyttöehdoiltaan syrjimättömien paikallisten langattomien internetyhteyksien tarjoamiseen asennuttamalla paikallisia langattomia liityntäpisteitä.

Rahoitetut toimet eivät saa olla päällekkäisiä saman julkisen tilan sellaisen olemassa olevan ilmaisen yksityisen tai julkisen tarjonnan kanssa, joka on ominaisuuksiltaan, mukaan lukien laatu, samankaltaista.

Saatavilla olevat varat on jaettava maantieteellisesti tasapainoisesti jäsenvaltioiden kesken.

Tarvittaessa on varmistettava koordinointi ja yhdenmukaisuus niiden Verkkojen Eurooppa -toimien kanssa, joilla tuetaan sosioekonomisten vaikuttajien pääsyä sellaisiin erittäin suuren kapasiteetin verkkoihin, joilla voidaan tarjota gigabittiyhteyksiä, **myös 5G-yhteyksiä ja muita kehittyneitä yhteyksiä.**

3. Alustava luettelo rahoituskelpoisista 5G-käytävistä **ja rajatylittävistä runkoverkkoyhteyksistä**

Yhdenmukaisesti niiden komission asettamien gigabittiyhteiskuntatavoitteiden kanssa, joiden mukaan tärkeimmillä maaliikenneväylillä olisi oltava keskeytymättömät 5G-yhteydet vuoteen 2025 mennessä¹, 9 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaisiin toimiin, joilla tuetaan 5G-järjestelmien keskeytymättömän kattavuuden toteuttamista, on ensimmäisessä vaiheessa sisällyttävä VAL-kokeilujen² rajatylittäviä osuuksia koskevia toimia ja toisessa vaiheessa laajempia osuuksia koskevia toimia VAL:n toteuttamiseksi laajemmassa mittakaavassa käytävillä, kuten esitetään alla olevassa taulukossa (alustava luettelo). Tässä yhteydessä perustana käytetään TEN-T-käytäviä, mutta 5G:n käyttöönotto ei välttämättä rajoitu niihin³.

Lisäksi tuetaan toimia, joilla tuetaan runkoverkkojen käyttöönottoa, myös merenalaisten kaapelien avulla, jotka kulkevat jäsenvaltioissa ja unionin ja kolmansien maiden välillä tai yhdistävät Euroopan saaret toisiinsa, 9 artiklan 4 kohdan d alakohdan mukaisesti, jotta voidaan turvata tämän elintärkeän infrastruktuurin vikasietoisuus ja lisätä unionin digitaalisten verkkojen kapasiteettia ja häiriönsietokykyä.

¹ Verkkoyhteydet kilpailukykyisillä digitaalisilla sisämarkkinoilla – Kohti eurooppalaista gigabittiyhteiskuntaa (COM(2016)0587).

² Verkottunut ja automatisoitu liikkuvuus.

³ Kursivoidut osuudet sijaitsevat TEN-T-ydinverkon käytävien ulkopuolella, mutta sisältyvät 5G-käytäviin.

Ydinverkkokäytävä ”Atlantti”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	Porto – Vigo
	Merida – Evora
	<i>Pariisi – Amsterdam – Frankfurt</i>
	<i>Aveiro – Salamanca</i>
	<i>San Sebastián – Biarritz</i>
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Metz – Pariisi – Bordeaux – Bilbao – Vigo – Porto – Lissabon
	Bilbao – Madrid – Lissabon
	<i>Madrid – Merida – Sevilla – Tarifa</i>
<i>Runkoverkkojen käyttöönotto, myös merenalaisten kaapelien avulla</i>	<i>Azorit/Madeira – Lissabon</i>
Ydinverkkokäytävä ”Itämeri – Adrianmeri”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Gdansk – Varsova – Brno – Wien – Graz – Ljubljana – <i>Koper</i> /Trieste

Ydinverkkokäytävä ”Välimeri”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Budapest – Zagreb – Ljubljana – Rijeka – Split – Dubrovnik
	Ljubljana – Zagreb – Slavonski Brod – Bajakovo (Serbian vastainen raja)
	Slavonski Brod – Đakovo – Osijek
	Montpellier – Narbonne – Perpignan – Barcelona – Valencia – Malaga – Tarifa, josta jatkoysteys Narbonneen – Toulouse
Runkoverkkojen käyttöönotto, myös merenalaisten kaapelien avulla	Merenalaiset kaapeliverkot Lissabon – Marseille – Milano
Ydinverkkokäytävä ”Pohjanmeri–Itämeri”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	Varsova – Kaunas – Vilna
	Kaunas – Klaipėda
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Tallinna – Riika – Kaunas – Liettuan ja Puolan raja – Varsova
	Valko-Venäjän ja Liettuan raja – Vilna – Kaunas – Klaipėda
	Via Karpatia: Klaipėda – Kaunas – Elk – Białystok – Lublin – Rzeszów – Barwinek – Košice
Ydinverkkokäytävä ”Pohjanmeri–Välimeri”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	Metz – Merzig – Luxembourg

	Rotterdam – Antwerpen – Eindhoven
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Amsterdam – Rotterdam – Breda – Lille – Pariisi
	Bryssel – Metz – Basel
	Mulhouse – Lyon – Marseille

Ydinverkkokäytävä ”Itäinen Välimeri”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	Sofia – Thessaloniki – Belgrad
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Berliini – Praha – Brno – Bratislava – Timișoara – Sofia – Turkin raja
	Bratislava – <i>Košice</i>
	Sofia – Thessaloniki – Ateena
Ydinverkkokäytävä ”Rein–Alpit”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	Bologna – Innsbruck – München (Brennerin käytävä)
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Rotterdam – Oberhausen – Frankfurt (M)
	Basel – Milano – Genova
Ydinverkkokäytävä ”Rein–Tonava”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Frankfurt (M) – Passau – <i>Wien</i> – <i>Bratislava</i> – Budapest – <i>Osijek</i> – <i>Vukovar</i> – Bukarest – Constanța
	Bukarest – <i>Iași</i>
	Karlsruhe – München – Salzburg – Wels
	Frankfurt (M) – Strasbourg

Ydinverkkokäytävä ”Skandinavia–Välimeri”	
VAL-kokeilujen rajatylittävät osuudet	Oulu – Tromssa Oslo – Tukholma – Helsinki
Laajempi osuus VAL:n laajamittaisempaa käyttöönottoa varten	Turku – Helsinki – Venäjän raja
	Oslo – Malmö – Kööpenhamina – Hampuri – Würzburg – Nürnberg – München – Rosenheim – Verona – Bologna – Napoli – Catania – Palermo
	Tukholma – Malmö
	Napoli – Bari – Taranto
	<i>Århus – Esbjerg – Padborg</i>